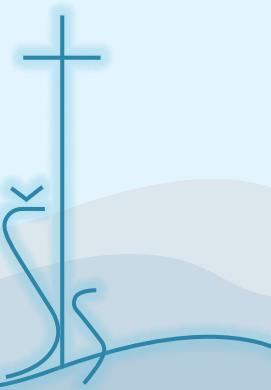

ODJECI

iz života Provincije Presvetog Srca Isusova
Školskih sestara franjevaka – Split, Lovret

ODJECI

iz života Provincije Presvetog Srca Isusova
Školskih sestara franjevaka – Split, Lovret

God. 2023./LIII.

Br. 3/210

Sadržaj

Riječ uredništva.....	3
Riječ provincijske predstojnice	5

IZ GENERALATA

Redoviti vrhovni kapitul 2023. - izbor nove Vrhovne uprave.....	6
---	---

IZ PROVINCIJALATA

Saziv Izvanrednog provincijskog kapitula	7
Mjesečne duhovne obnove i odgojno-obrazovni sastanci.....	8
Pozvane živjeti prema Pravilu sv. Franje slaveći utjelovljenu Riječ.....	9
Godišnji raspored sestara za 2023./2024. godinu.....	12
Obavijesti	18

ZBIVANJA I OSVRTI

Četrdeset godina zbirke samostana Sigurata.....	20
Proslava 75. obljetnice Hrvatske katoličke misije u Münchenu.....	22
Trpanjci i njihove sestre	23
Slavlje Redovitog vrhovnog kapitula	25
Franjevački ljetni kamp za mlade	28
Koncert u Svetištu Gospe Sinjske.....	29
Proslava svetkovine Preobraženja Gospodinova u Sigurati.....	31
Svjetski susret mladih s papom Franjom.....	32
Božja riječ kao putokaz.....	34

JEKA IZ AFRIKE

Duhovne vježbe u Luhwinji	36
Hvaljen budi, Gospodine moj!.....	37
Radosno življenje vjernosti.....	38
Početak novicijata u DR Kongu.....	39
Godina novicijata.....	40
Što da uzvratim Gospodinu za sve što mi je učinio?	41
Sestrinski susret u srcu Afrike.....	42

NAŠI POKOJNICI

S. M. Matilda Čarić.....	44
S. M. Aleksija Marušić	46
Sestre naše Družbe	48
Rodbina sestara.....	48
Zahvale.....	48

PRILOZI

Obraćanje mons. Želimira Puljića prigodom imenovanja splitsko-makarskog nadbiskupa.....	51
Obraćanje mons. Zdenka Križića prigodom objave imenovanja splitsko-makarskim nadbiskupom	53
Žar u srcu, noge na putu (usp. Lk 24, 13-35)	55

Riječ uredništva

*N*apuštajući ljetna sidrišta, sa svježim vjetrom u jedrima isplovljavamo ponovo k novim obzorima, čvrsto vjerujući da je kormilo naše lađe u sigurnim rukama Providnosti.

Za nama je slavlje XVI. Redovitog vrhovnog kapitula koji je uz rad na obnovi zakonodavstva iznjedrio i novu Vrhovnu upravu za predstojeće šestogodište. Molimo za sestre kojima je ovo poslanje povjerenio da u trajnom *osluškivanju Duha* umiju ispravno razlučivati i hrabro birati puteve koji vode u Bogom ispunjenu *novost života*.

Uz izvještaj s Vrhovnog kapitula donosimo i osvrte na do-gađaje iz života Provincije i Crkve: proslave, hodočašća, duhovne obnove i susrete, dok, već uobičajeno, nakon ljetnih mjeseci *Jeka iz Afrike* odzvanja radošću, donoseći nam vijesti o novim početcima redovničkog života prožetima žarom za potpunim predanjem Gospodinu.

I ovoga puta iskazujemo počast našim dragima čija se mjera zemaljskih dana ispunila, prateći ih svojim molitvama do ponovnog susreta u vječnosti.

Na koncu, za početak nove radne godine poželjeti je da u nama revnost za radom na njivi Gospodnjoj raspiruju riječi svetog Oca Franje: "Započnimo, braćo, služiti Gospodinu jer dosada jedva da smo malo ili išta napredovali". (1 Čel 103)

sestre iz Uredništva

Riječ provincijske predstojnice

Drage sestre!

Pred nama je godina u kojoj obilježavamo važan događaj za franjevačku obitelj: 800. obljetnicu odobrenja Potvrđenog pravila. Premda vremenski udaljeni, Franjino duhovno iskustvo i odgovor na Božji poziv itekako su aktualni. Za našega serafskoga Oca postojalo je samo jedno pravilo, a to je Evandelje. Iz te Knjige života Franjo je crpio snagu i po njoj usmjeravao svoj duhovni put, izgrađivao odnos s braćom koji će postati temelj na kojem ima počivati buduće franjevačkog zajedništvo. Razmatrajući Božju riječ učio je razlučivati dobro i zlo, raspoznavati znakove vremena i ispravno vrednovati zemaljske stvarnosti.

Nama koje se nadahnjujemo životom i duhovnošću sv. Franje, također je dostatna Riječ Božja. Nakon osam stoljeća od njegovog začetka i mi živimo franjevaštvo koje u njoj nalazi vrelo neiscrpne i nezastarijevajuće novosti. Životne stvarnosti nekada i danas slične su:

Sučeljavajući se s novim izazovima i obavezama, koje smo prihvatile za predstojeću radnu godinu, crpimo snagu i poletnost iz evanđeoskih misli. Neka nam one budu poticaj za rast u duhovnoj radoznalosti, okrjepa u danima poteškoća i duhovne suhoće. U njima ćemo naći odgovore na pitanja i čvrst temelj za život.

Zahtjevno je svaki dan iznova uspostavljati ispravan, evanđeoski odnos prema bližnjemu. Užurbanost života, zaokupljenost svakodnevnim brigama i površnost u duhovnom životu ponekad mogu uzrokovati nepromišljenosti koje nas udaljavaju od Božjeg plana koji ima za nas i s nama. Dopustimo, dakle, po primjeru našeg svetog oca Franje, da nam Božja riječ prosvjetljuje srce, bistri pogled i daje snagu da evanđeoski dinamizam

pretačemo u stvarnost. *Iz Riječi Božje izvire svaka karizma i svako pravilo želi biti njezin izričaj, označavajući početak putova kršćanskoga života koji su obilježeni evanđeoskom radoznalošću* (Verbum Domini 83). Slijedeći njezine sigurne smjernice imamo priliku biti sudionice preobrazbe stvarnosti; obnavljati naše sestrinske odnose, graditi kraljevstvo Božje među nama te postati *grad na gori*, živo svjedočanstvo Božje ljubavi našim suvremenicima.

Sučeljavajući se s novim izazovima i obavezama, koje smo prihvatile za predstojeću radnu godinu, crpimo snagu i poletnost iz evanđeoskih misli. Neka nam one budu poticaj za rast u duhovnoj radoznalosti, okrjepa u danima poteškoća i duhovne suhoće. U njima ćemo naći odgovore na pitanja i čvrst temelj za život. Vjerujem da ni jedna od nas ne želi graditi *kuću na pijesku*. Zaranjammo, stoga, u dubinu bogatstva Božje riječi i, kroz redovitu meditaciju i kontemplaciju, gradimo svoj život i život zajednice na čvrstoj stijeni, Riječi. Bila nam ona svjetiljka na početku i na kraju svakog dana, kako bi *svako pravilo koje želi biti njezin izričaj* zaživjelo u našim odnosima.

Mir i dobro!

s. Lidija Bernardica Matijević

IZ GENERALATA

Prot. n. 492/2023

Grottaferrata, 22. lipnja 2023..

Predmet: **Redoviti vrhovni kapitul 2023. - izbor nove Vrhovne uprave**

Svim sestrama Družbe

Drage sestre!

Bliži se slavlje Redovitog vrhovnog kapitula naše Družbe. Kako je najavljen, Kapitul ćemo slaviti od 2. do 26. srpnja 2023. u Duhovnom centru „Barbara Micarelli“ sestara Franjevki misionarki od Djeteta Isusa, Santa Maria degli Angeli (Asiz).

U skladu s čl. 6. Pravilnika Vrhovnog kapitula, obavještavam vas da je izbor nove Vrhovne uprave predviđen za 22. srpnja 2023. godine.

Vrijeme priprave i slavlja Vrhovnog kapitula je milosno vrijeme za cijelu Družbu. Tema Kapitula *Osluškujući Duha Svetoga hodimo zajedno u novosti života* poziv je svima nama da budemo otvorene i poučljive nadahnućima Duha Svetoga, pozorne na nove putove kojima nam je zajedno i odvažno kročiti, oslanjajući se na sestrinsko zajedništvo. Pozivam vas da budete u duhu sjedinjene sa svim sestrarama članicama Vrhovnog kapitula i da molite za uspjeh ovog važnog događaja, osobito na dan izbora nove Vrhovne uprave koja će voditi Družbu sljedećih šest godina.

Sestrinski vas pozdravljam.

s. M. Klara Šimunović, *vrhovna predstojnica*

IZ PROVINCIJALATA

Br. 204/2023

Split, 1. kolovoza 2023.

Svim sestrama Provincije

Predmet: **Saziv Izvanrednog provincijskog kapitula**

Drage sestre!

Na Vrhovnom kapitulu održanom u Asizu od 2. do 26. srpnja za vrhovnu savjetnicu izabrana je naša s. Marija Petra Vučemilo, koja obnaša dužnost treće provincijske savjetnice. Istovremeno obnašanje ovih dviju dužnosti nije moguće, te je nužno izabrati novu provincijsku savjetnicu.

Sukladno čl. 173 naših Konstitucija i čl. 54 Pravilnika Provincijskog kapitula naše Provincije ovime

SAZIVAM IZVANREDNI PROVINCJSKI KAPITUL

koji ćemo slaviti u subotu, 7. listopada 2023. godine u provincijskom središtu u Splitu, Lovretska 9. Na Kapitulu će se izabrati nova provincijska savjetnica.

Gospodin koji nas je pozvao na posvećeni život neka bude uz nas i osvijetli nam put kojim svakodnevno hodimo. Zajednička molitva u našim zajednicama neka nam doneše svježinu i snagu Duha Svetoga koji će nam pomoći u razlučivanju. Svako pitanje i odgovor u neizvjesnostima koje nas opterećuju prepustimo neiscrpnom žaru ljubavi Presvetog Srca Isusova. Tamo ćemo naći istinsku odluku za dobro koje će jednako biti na korist zajednici kao i svakoj sestri osobno.

s. Lidija Bernardica Matijević,
provincijska predstojnica

Br. 203/2023

Split, 1. kolovoza 2023.

Svim sestrama Provincije

Predmet: Mjesečne duhovne obnove i odgojno-obrazovni sastanci

Drage sestre!

Dostavljam vam teme mjesečnih duhovnih obnova i odgojno-obrazovnih sastanaka koje je prema Provincijskom planu za 2023./2024. godinu pripremilo provincijsko Vijeće za duhovnost.

U godini u kojoj slavimo obljetnicu Potvrđenog pravila sv. Franje, teme duhovnih obnova i odgojno-obrazovnih sastanaka pod naslovom *Pozvane živjeti prema Pravilu sv. Franje slaveći utjelovljenju Riječ* potiču nas da se kao zajednica i svaka osobno više posvetimo preispitivanju svog odnosa prema Pravilu sv. Franje i Konstitucijama Družbe na koje smo se zavjetovale. Svaka ponuđena tema poziva nas na produbljivanje jednog vida našeg redovničkog života slijedeći Pravilo i život trećeg samostanskog reda svetog Franje, Konstitucije i Odredbe Družbe, Statut Provincije i našu baštinu.

Povratak na izvorne dokumente zakonodavstva i baštine prilika nam je da, razmatrajući temelje našeg redovničkog života, u istini sagledavamo našu sadašnjost i gradimo čvrste temelje za budućnost. Kako bi naš rad, promišljanja i razgovori bili što plodonosniji, preporuka je da se sestre na odgojno-obrazovnim sastancima služe predloženim dokumentima.

U nadi da će svaka od nas, u otvorenosti Duhu, dati svoj doprinos vjerodostojnom življenju zavjeta, učvršćivanju zajedništva i raspirivanju franjevačkog duha u našim zajednicama, srdačno vas pozdravljam.

s. Lidija Bernardica Matijević,
provincijska predstojnica

Pozvane živjeti prema Pravilu sv. Franje slaveći utjelovljenu Riječ

Mjesečne duhovne obnove i odgojno-obrazovni sastanci 2023./2024.

I tko god ovo bude opsluživao, neka ga na 'nebu' ispunи 'blagoslov' višnjega Oca, a na 'zemlji' (Post 27,27-28) blagoslov ljubljenoga Sina njegova s presvetim Duhom Tješiteljem, svim silama nebeskim i svima svetima. A ja, maleni brat Franjo, sluga vaš, potvrđujem vam koliko mogu iznutra i izvana ovaj presveti blagoslov.
(Iz Oporuke sv. Franje Asiškoga)

LISTOPAD: *Obdržavati sveto Evanđelje Gospodina našega Isusa Krista*

“Svojima je govorio da je Pravilo knjiga života, nada spasenja, jezgra evanđelja, put savršenstva, ključ raja, ugovor vječnog saveza.” (2Čel 158,208)

Literatura:

Pravilo i život, 1; *Konstitucije*, čl. 2.

S. M. Similijana Kodrić – s. M. Natalija Palac, *Školske sestre franjevke Krista Kralja. Prilog proučavanju duhovne baštine*, str. 101-102.

Pravila i opomene, u: FI, str. 149-158.

Prvi životopis sv. Franje, 32-33, u: FI, str. 264-265.

Drugi životopis sv. Franje, 208-209, u: FI, str. 800-801.

Fra Kajetan Eßer, *Početak i svrha franjevačkog reda*, str. 133-140.

STUDENI: *Živjeti sestrinstvo iz ljubavi prema Bogu*

„Radi ljubavi Božje neka se braća i sestre međusobno ljube kao što kaže Gospodin:
Ovo je moja zapovijed: ljubite jedni druge kao što sam ja vas ljubio.“ (Pravilo i život, 23)

Literatura:

Pravilo i život, 23-24; *Konstitucije*, čl. 36-40.

Odredbe, čl. 44-49.

Statut Provincije, čl. 44-50.

Ljubav nas Kristova obuzima, 6-22.

Dar vjernosti. Radost ustrajnosti, 35-38.

PROSINAC: *S Franjom Asiškim k Djitetu u jaslama*

„Želio bih obnoviti uspomenu na ono Dijete koje je rođeno u Betlehemu i na njegove djetinje potrebe i neprilike...“ (1Čel 30,84)

Literatura:

Prvi životopis sv. Franje, 84-87, u: FI, str. 292-293.

Bonaventura Duda, *Moj sveti Franjo*, str. 64-65, 80-84, 138-140.

Eloi Leclerc, *Sunce nad Asizom*, str. 91-100.

Fra Nikola Vukoja, *Slaviti Božić sa svetim Franjom*, str. 9-35.

Anton Rotzetter – Taddée Matura, *Živjeti evanđelje s Franjom Asiškim*, str. 41, 124-125.

SIJEČANJ: *Ljubiti ga nepodijeljenom ljubavlju*

„Oni koji zavjetuju čistoću *poradi kraljevstva nebeskoga* brinu se za ono što je Gospodnje i ništa drugo nemaju činiti osim ići za voljom Božjom i njemu ugađati.“
(*Pravilo i život*, 15)

Literatura:

Pravilo i život, 8, 14-17; *Konstitucije*, čl. 6-10.

Odredbe, 2-6.

Statut Provincije, 4-5.

Leonardo Izzo, Čistoća – nevinost, u: *Dizionario FRA – Franjevački leksikon* (prilog)

VELJAČA: *Slijediti siromaštvo Gospodina našega Isusa Krista*

„Prihvaćajući siromašnog Krista i nastojeći ga slijediti, sestre svjedoče da je Bog istinsko bogatstvo ljudskog srca.“ (*Konstitucije*, čl. 11)

Literatura:

Pravilo i život, 21-22; *Konstitucije*, čl. 11-18.

Odredbe, čl. 13-16.

Statut Provincije, čl. 6-12.

Savez sv. Franje s gospodom Siromaštinom, 1-22, u: FI, str. 410-416.

Fra Kajetan Esser, *Početak i svrha franjevačkog reda*, str. 148-158.

OŽUJAK: *Vršiti volju Oca koji je na nebesima*

„Zavjetom evanđeoske poslušnosti sestre se svaki dan sve više suočuju Kristu koji je došao izvršiti volju Očevu.“ (*Konstitucije*, čl. 19)

Literatura:

Pravilo i život, 25-28; *Konstitucije*, čl. 19-22, 61.

Odredbe, čl. 17-22.

Statut Provincije, čl. 13.

Drugi životopis sv. Franje, 151-154, u: FI, str. 771-772.

Kajetan Esser, *Početak i svrha franjevačkog reda*, str. 94-95.

Anton Rotzetter – Taddée Matura, *Živjeti evanđelje s Franjom Asiškim*, str. 64-67.

TRAVANJ: *Suodgovorne za nova redovnička zvanja*

„Buđenju novih zvanja pridonosi svaka sestra koja svojim životom i vlastitim primjerom svjedoči smisao posvećenog poziva...“ (*Statut Provincije*, čl. 70)

Literatura:

Pravilo i život, 4-8; *Konstitucije*, 58-63.

Odredbe, čl. 76.

Statut Provincije, čl. 70, 86.

Vita consecrata, 37.

Dar vjernosti. Radost ustrajnosti, 42-44.

S. M. Similijana Kodrič – S. M. Natalija Palac, *Školske sestre franjevke Krista Kralja. Prilog proučavanju duhovne baštine*, str. 26-27, 104.

SVIBANJ: *Sanjam o komadiću Franjine Crkve*

„Neka sestre, slijedeći primjer serafskog oca Franje, njeguju evanđeoski duh zajedništva te jedne drugima budu primjer i poticaj u životu svetosti. ... Neka nikakve razlike u sposobnostima, službama, zadaćama, zaradi, ne budu razlog podjelama i ne narušavaju duh zajedništva i sestrinstva.“ (*Statut Provincije*, čl. 44)

Literatura:

Pravilo i život, 18-20, 29; *Konstitucije*, 48-57.

Odredbe, 10, 61-74.

Statut Provincije, 62-69.

Vita consecrata, 27, 33, 46.

Anton Rotzetter – Taddée Matura, *Živjeti evanđelje s Franjom Asiškim*, str. 93-94, 104, 151-152.

Izvori i literatura:

Pravilo i život braće i sestara Trećega samostanskog reda sv. Franje i Konstitucije Družba školskih sestara franjevaka Krista Kralja, Split, 2010.

Odredbe Družbe školskih sestara franjevaka Krista Kralja, Split, 2010.

Statut Provincije Presvetog Srca Isusova Školskih sestara franjevaka Krista Kralja, Split, 2014.

Školske sestre franjevke Krista Kralja, 15. Redoviti vrhovni kapitol. Zaključni dokument.

Ljubav nas Kristova obuzima (2 Kor 5,14), Asiz, 2017.

S. M. Similijana Kodrič – S. M. Natalija Palac, *Školske sestre franjevke Krista Kralja. Prilog proučavanju duhovne baštine*, Dubrovnik/Repnje, 1993.

Franjevački izvori (FI), Vijeće franjevačkih zajednica Hrvatske i Bosne i Hercegovine, Sarajevo – Zagreb, 2012.

Papa Ivan Pavao II., *Vita consecrata*, Apostolska pobudnica o posvećenom životu i njegovu poslanju u Crkvi i svijetu, Zagreb, 1996.

Kongregacija za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života, *Dar vjernosti. Radost ustrajnosti*, Hrvatska redovnička konferencija, Zagreb, 2021.

Fra Kajetan Esser, *Početak i svrha franjevačkog reda*, Zbornik Kačić, Split, 1983.

Anton Rotzetter – Taddée Matura, *Živjeti evanđelje s Franjom Asiškim*, Zagreb, 1984.

Bonaventura Duda, *Moj sveti Franjo*, Zagreb, 1990.

Fra Nikola Vukoja, *Slavimo Božić sa svetim Franjom*, Brat Franjo, Zagreb 2007.

Eloi Leclerc, *Sunce izlazi nad Asizom*, Teovizija, Zagreb, 2009.

Leonardo Izzo, Čistoća – nevinost, u: *Dizionario FRA – Franjevački leksikon*, preveo fra Miljenko Holzleitner, neobjavljeni tekst (prilog)

Br. 205/2023

Split, 1. kolovoza 2023.

Svim sestrama Provincije

Predmet: Godišnji raspored sestara za 2023./2024. godinu

Drage sestre!

Dostavljam vam raspored sestara za 2023./2024. godinu koji je utvrđen na sjednicama Provincijske uprave održanim 9. i 10. lipnja te 1. kolovoza 2023. godine.

Iskreno zahvaljujem svim sestrama na raspoloživosti prilikom preuzimanja dužnosti. Onim sestrama koje ove godine završavaju službu kućne predstojnice osobno zahvaljujem u nadi da će Gospodin obilato nagraditi njihov trud.

Uz sestrinski pozdrav želim svima ugodan odmor koji nam je potreban za novi početak.

Mir i dobro!

s. Lidija Bernardica Matijević,
provincijska predstojnica

Školske sestre franjevke Krista Kralja Provincija Presvetog Srca Isusova – Split

Raspored sestara za radnu godinu 2023./24.

Provincijska uprava:

- s.M. Lidija Bernardica Matijević, provincijska predstojnica
- s.M. Marina Fuštar, zamjenica provincijske predstojnice
- s.M. Danijela Kovačević, savjetnica
- s.M. Marija Petra Vučemilo, savjetnica
- s.M. Jelena Lončar, savjetnica

Pomoćne službe:

- s.M. Milka Čotić, provincijska tajnica
- s.M. Mirjana Puljiz, provincijska ekonoma
- s.M. Françoise Balibuno Ciza, povjerenica sestara u Misiji u DR Kongo

Odgojiteljice:

- s.M. Nedjeljka Milanović Litre, odgojiteljica novakinja, postulantkinja
- s.M. Luca Petrović, odgojiteljica sestara s privremenim zavjetima
- s.M. Ivka Piplović, odgojiteljica kandidatkinja

u DR Kongu:

- s.M. Samuela Šimunović, odgojiteljica novakinja i postulantkinja
- s.M. Françoise Balibuno Ciza, odgojiteljica sestara s privremenim zavjetima
- s.M. Emilienne Nankafu, odgojiteljica kandidatkinja

1. 21000 SPLIT

Lovretska 9, provincijsko središte

tel. 021/ 319 660; faks 021/ 319 358-

provincijalat

tel. 021/ 319 805 - provinc. tajništvo

tel. 021/ 319 355 - ekonomat

tel. 021/ 319 366 - samostan

tel./faks 021/ 319 806 - kućna predstojnica

e-mail skolske-sestre-franjevke@st.htnet.hr

splitska.provincija@ssfcr.org

skype: skolskesestreLovret

s.M. Silvana Klapež, kućna predstojnica

s.M. Aleksija Sardelić

s.M. Konzolata Glibotić

s.M. Franka Babić

s.M. Estera Žaknić

s.M. Laurencija Mravak

s.M. Zdravka Marić

s.M. Borislava Kovač

s.M. Ksenija Balajić
 s.M. Tihoslava Bilokapić
 s.M. Ilinka Lovrić
 s.M. Genoveva Milanović
 s.M. Ambrozija Čaleta
 s.M. Nazarija Koljanin
 s.M. Vinka Čovo
 s.M. Mira Kamber
 s.M. Lucija Lagator
 s.M. Leonita Tabak
 s.M. Ljubomira Kustura
 s.M. Vida Hrsto
 s.M. Darija Bota
 s.M. Danijela Bilić
 s.M. Trpimira Penić
 s.M. Fabijana Balajić
 s.M. Anizija Šućur
 s.M. Ema Damjanović
 s.M. Dominika Grgat
 s.M. Nedjeljka Milanović-Litre
 s.M. Ljerka Bilobrk
 s.M. Smiljana Runje
 s.M. Mirta Vranjković
 s.M. Izabela Tojčić
 s.M. Karmen Knezović
 s.M. Ivka Piplović
 s.M. Većenega Dovranić
 s.M. Mirja Tabak
 s.M. Davorka Knezović
 s.M. Rahela Tojčić
 s.M. Milka Čotić
 s.M. Lidija Čotić
 s.M. Tabita Protrka
 s.M. Zrinka Čotić
 s.M. Marija Perpetua Kaša
 s.M. Anita Perkušić
 s.M. Martina Aračić
 s.M. Lidiya Bernardica Matijević
 s.M. Nada Dolić
 s.M. Dragica Karlić
 s.M. Marina Fuštar
 s.M. Marija Matanović
 s. Theresitte Nshobole Mufuliru
 s. Gisele Cirhuza Baciyunjuze

2. **21260 IMOTSKI**
Fra Stj. Vrljića 20
 tel. 021/ 841 115

s.M. Vesna Lapenda, predstojnica
 s.M. Dobroslava Vranjković
 s.M. Terezina Bašić
 s.M. Sofija Vuković
 s.M. Jasna Kasalo
 s.M. Ljiljana Todorić
 s.M. Antonela Malenica
3. **22300 KNIN**
Zvonimirova 47
 tel. 022/ 662 200

s.M. Mirjam Penić, predstojnica
 s.M. Venancija Džimbeg
 s.M. Valentina Žeravica
 s.M. Marija Ivana Oltran
4. **20240 TRPANJ**
Andričići 1
 tel. 020/ 743 539

s.M. Karolina Bašić, predstojnica
 s.M. Celestina Masnić
 s.M. Sidonija Radić
 s.M. Klara Šimunović
5. **10000 ZAGREB**
Vrbanićeva 35
 tel. 01/ 46 600 30

s.M. Željka Čeko, predstojnica
 s.M. Ivona Baković
 s.M. Mirna Puljiz
6. **21000 SPLIT**
Trg G. Bulata 3
 tel. 021/ 340-190

s.M. Ivana Džimbeg, predstojnica
 s.M. Mara Pervan
 s.M. Zorislava Radić
 s.M. Agneza Masnić

7. 20000 DUBROVNIK**Od Sigurate 13**

tel. 020/ 321 467

s.M. Matija Drmić, predstojnica

s.M. Sebastijana Stanić

s.M. Mladenka Matić

s.M. Marta Škorić

s.M. Luca Petrović

s.M. Diana Dolić

s.M. Helena Rašić

s. Andjela Crnjac

8. 23250 PAG**Leopolda Dorkića 4**

tel. 023/ 611 332

s.M. Tamara Bota, predstojnica

s.M. Krescencija Domazet

s.M. Radoslava Bralo

10. 21230 SINJ**126. brigade HV 3**

tel. 021/ 821 271

s.M. Vjera Gulić, predstojnica

s.M. Mladena Runje

s.M. Vitalija Križan

s.M. Marija Jelena Mijić

s.M. Nada Masnić

s.M. Senka Jenjić

s.M. Miranda Škopljanac Mačina

s.M. Leonka Bošnjak Čovo

s.M. Natanaela Radinović

9. 10000 ZAGREB**Jordanovac 55**

tel. 01/ 2339 440 - centrala

tel./faks 01/ 2339 430 - kućna predst.

tel./faks 01/ 2339 388 - dj. vrtić

e-mail: ss.franjevke@zg.htnet.hr
dv-jordanovac@zg.htnet.hr

s.M. Maristela Bašić, predstojnica

s.M. Egidija Vučemilo

s.M. Beata Milas

s.M. Vitomira Damjanović

s.M. Ivanka Mravak

s.M. Tatjana Labrović

s.M. Andrijana Marušić

s.M. Marijana Rimac

s.M. Bernarda Župić

s.M. Emanuela Ercegovac

s.M. Hedviga Bandić

s.M. Lujza Plavša

s.M. Gertruda Džimbeg

s.M. Damira Gelo

s.M. Marina Gelo

s.M. Ljubica Bilobrk

s.M. Ljiljanka Marić

s.M. Mariangela Todorić

s.M. Melanija Vojković

s.M. Ana Jukić

s.M. Sanja Stojić

s.M. Jelena Lončar

11. 21215 KAŠTEL LUKŠIĆ**Uz sv. Ivana 8**

tel. 021/ 227 292

dj. vrtić tel. 494 658; faks 494 657

e-mail: djvrticjordanovac@optinet.hr

s.M. Lucija Bilokapić, predstojnica

s.M. Vendelina Mijić

s.M. Dragutina Krolo

s.M. Davorina Jurić

s.M. Kruna Plazonić

s.M. Blagoslava Lončar

12. 60325 FRANKFURT / M**Rüsterstr. 5**

tel. 0049/69/ 97 206 955

s.M. Filipa Smoljo, predstojnica

s.M. Pavlimira Šimunović

s.M. Magdalena Višić

13. 23000 ZADAR**Trg Gospe Loretske 10**

tel. 023/ 309 900 - centrala

faks 023/ 309 925

023/ 302-561 - dj. vrtić

s.M. Anka Cvitković, predstojnica

s.M. Rozarija Župić

s.M. Verena Masnić
 s.M. Božena Duvnjak
 s.M. Margarita Marušić
 s.M. Gracija Damjanović
 s.M. Melhiora Biošić
 s.M. Berislava Tkalić
 s.M. Mihelina Čirjak
 s.M. Milijana Kuljić
 s.M. Miljenka Biošić
 s.M. Marislava Samardžić
 s.M. Animira Jurić
 s.M. Antonija Jurić
 s.M. Rebeka Anić
 s.M. Gabrijela Damjanović
 s.M. Rita Maržić
 s.M. Danijela Kovačević
 s.M. Mirjana Puljiz

M. Klaića 11

tel. 023/ 350 037

s.M. Bonifacija Barun
 s.M. Milena Gelo

14. 10000 ZAGREB**Jandrićeva 21**

s.M. Božidara Kottek, predstojnica
 s.M. Jozefina Čosić
 s.M. Ilijana Pripušić

15. LUHWINJA, RD Congo
B. P. 2 Cyangugu, Rwanda
Afrique

tel. 00243993417652

s.M. Emilienne Nankafu, predst.
 s.M. Noëlla Kajibwami Namasonga
 s.M. Seraphine Fazila Kanyere Karambu
 s.M. Pascasie Nsimire Bigabwa
 s. Clémentine Munyerenkana Matabaro
 s. Edith Rhumukuze Baguma

16. 21000 SPLIT

Glagoljaška 1
 tel. 021/ 345 455

s.M. Vedrana Ivišić, predstojnica
 s.M. Natalija Vučković
 s.M. Klaudija Todorić
 s.M. Katarina Čotić
 s.M. Andrea Nazlić

17. 64 293 DARMSTADT

Feldbergstr. 27
 tel. 0049/ 6151/ 896 386; 896 266

s.M. Damjana Damjanović, predstojnica
 s.M. Andjela Milas

18. NYANTENDE, RD Congo

B. P. 2 Cyangugu, Rwanda
Afrique
 tel. 00243993418063

s.M. Espérance Casinga, predstojnica
 s.M. Immaculée Kashera
 s.M. Marie Louise Kaswera
 s.M. Brigitte Nsimire Machumu
 s. Sylvine Busime Kulimushi

19. BUKAVU-NGUBA,

Avenue du Plateau 9
RD Congo, B. P. 2 Cyangugu
Rwanda, Afrique
 tel. 002438110685110
 e-mail: ssfcrcongo@yahoo.fr

s.M. Mislava Prkić, predstojnica
 s.M. Françoise B. Ciza, pov. sest. u Misiji
 s.M. Romana Baković
 s.M. Erika Dadić
 s.M. Samuela Šimunović
 s. Françoise Ciragane Zihalirwa
 s. Rosine Neema Kulimushi
 s. Bernardette Nsimire Rubenga
 s. Victorine Nzirige Balibuno

Novakinje

s. Alice Neema Kasoki Murusu
 s. Edith Bwemere Buhendwa

- s. Jeanne d'Arc Asifiwe Musemakweli
- s. Catherine Bulangalire Kalimbiriro
- s. Ghislaine Borhere Namuhirwa

20. BUKAVU-MUHUNGU
Av. Route Edap 14, RD Congo
B.P. 2 Cyangugu, Rwanda, Afrique
tel. 00243997775603

- s.M. Mirabilis Višić, predstojnica
- s.M. Blaženka Barun
- s.M. Anne Marie Mukundwa
- s. M. Anny Furaha Kalumire
- s. Marie Noëlla Neema Ganywamulume
- s. Espérance Tumaini Safari

21. RWANYENA – UGANDA
P.O. BOX 200
Kabale-Uganda
tel. 256770508308

- s.M. Noëlla Mizinzi, kućna predstojnica
- s.M. Antoinette Mapendo Barhafumwa
- s. Clara Ernestine Munguoburha
- s. Bernardine Ntamungo Balamba

Izvan provincije

Generalna kuća
Via Bruno Buozzi, 1
I - 00046 GROTTAFERRATA

- s.M. Petra Vučemilo, vrhovna savjetnica
- e-mail: marijavucemilo@gmail.com

Brojčano stanje:

Sestre s doživotnim zavjetima:	173
Sestre s privremenim zavjetima:	14
Ukupan broj sestara:	187
Srednja dob sestara:	65,42

Novakinje:

u Bukavuu	5
-----------	---

Postulantkinje:

u Bukavuu	3
-----------	---

Kandidatkinje:

u Bukavuu	2
-----------	---

Split, 1. kolovoza 2023.

s. Lidija Bernardica Matijević,
provincijska predstojnica

Obavijesti

Izbor na znanstveno radno mjesto. Na sjednici Znanstvenog vijeća Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar održanoj 13. lipnja 2023. godine, s. Rebeka Anić izabrana je na znanstveno radno mjesto znanstvene savjetnice u punom radnom vremenu u Institutu društvenih znanosti Ivo Pilar - Područni centar Split.

Pohod sestrama u DR Njemačkoj. Tijekom redovite godišnje vizitacije sestara provincijska predstojnica s. Lidija Bernardica Matijević pohodila je od 19. do 22. lipnja 2023. godine sestre u DR Njemačkoj.

Vrhovni kapitol i nova Vrhovna uprava. U duhovnom centru „Barbara Micarelli“ sestara Franjevki misionarki od Djeteta Isusa, Santa Maria degli Angeli (Asiz) pod geslom *Osluškujući Duha Svetoga hodimo zajedno u novosti života*, od 2. do 26. srpnja slavljen je XVI. Redoviti vrhovni kapitol Družbe. Uz provincijsku predstojnicu s. Lidiiju Bernardicu Matijević iz naše Provincije sudjelovale su tri izabrane izaslanice: s. Klaudija Todorić, s. M. Petra Vučemilo i s. Natanaela Radinović. Kao gošća Kapitula pozvana je i povjerenica sestara u Misiji s. Françoise Balibuno Ciza uz koju je, u ulozi prevoditeljice, Kapitulu nazočila i s. Erika Dadić. Dana 22. srpnja izabrana je nova Vrhovna uprava Družbe za predstojeće šestogodište: vrhovna predstojnica s. M. Veronika Verbić (Mariborska provincija), vrhovna zamjenica i savjetnica s. M. Petra Bagarić (Mostarska provincija) te vrhovne savjetnice: s. M. Petra Vučemilo (Splitska provincija), s. Angélica Medina (Argentinsko-urugvajska provincija) i s. Radmila Ilinović (Bosansko-hrvatska provincija).

Kanonska vizitacija sestara u DR Kongu i Ugandi. Provincijska predstojnica s. Lidija Bernardica Matijević i provincijska ekonomka s. Mirjana Puljiz otputovalle su

3. kolovoza 2023. u DR Kongo u redoviti pohod sestrama. S njima su na odmor otputovale i s. Theresitte Nshbole Mufuliru i s. Gisele Cirhuza Bachiyunjuze. Kanonska vizitacija završila je 9. rujna 2023. godine.

Kandidatura. Razdoblje kandidature u Misiji u DR Kongu 7. kolovoza 2023. započele su: Aline Mwangaza Nyanguru, Tarcil Munkwa Muzinsangabo, Marie Mwangaza Byamungu, Charline Nankafu Barhafumwa i Carine Nziavake Vagheni. Aline Mwangaza Nyanguru napustila je zajednicu 29. kolovoza 2023.

Obnova zavjeta u Misiji i Domovini. Na blagdan sv. Dominika, 8. kolovoza 2023. u samostanskoj kapeli u Bukavuu-Ngubi privremene zavjete obnovilo je sedam sestara: s. Marie Noelle Neema Ganywamulume, s. Françoise Ciragane Zihalirwa, s. Theresitte Nshbole Mufuliru, s. Gisele Cirhuza Bachiyunjuze, s. Sylvine Busime Kulimushi, s. Bernardette Nsimire Rubenga i s. Victorine Nzigire Balibuno. Euharistijsko slavlje predvodio je o. Vincent Van Haelst, a zavjete je primila provincijska predstojnica s. Lidija Bernardica Matijević. Istoga dana u Rwanyeni, Uganda svoje privremene zavjete u ruke kućne predstojnice s. Noëlle Mizinzi položila je s. Clara Ernestine Munguoburha.

U samostanskoj kapeli na Jordanovcu u Zagrebu 30. kolovoza 2023. godine privremene zavjete obnovila je s. Andjela Crnjac. Euharistijsko slavlje predvodio je fra Ivan Maletić, a zavjete je primila provincijska savjetnica s. Jelena Lončar.

Ulazak u novicijat. Uoči blagdana sv. Klare, tijekom molitve Večernje u Bukavuu-Ngubi u novicijat su primljene tri dosadašnje postulantkinje: Chanceline Furaha Amuli (s. Bernardine), Florance Shukuru Mahano (s. Florance) i Pascaline Bulonza Mugaruka

(s. Bakhita). Ulasku u novicijat prethodila je jednodnevna duhovna obnova pod naslovom *Biti novakinja po primjeru svetog Franje Asiškog* koju je predvodio fra Emmanuel Katembo, OFM.

Prvi redovnički zavjeti. Na blagdan sv. Klare u velikoj kapeli isusovačkog kolegija *Alfajiri* pet novakinja: s. Jean d'Arc Asifiwe Musemakweli, s. Alice Neema Kasoki Murusu, s. Ghislaine Borhere Namuhirwa, s. Catherine Bulangalire Kalimbiriro i s. Edith Bwemere Buhendwa, položile su prve redovničke zavjete. Euharistijsko slavlje predslavio je o. Raymond Kongolo, DI, župnik Župe sv. Petra Klavera u Ngubi, a zavjete je primila provincijska predstojnica s. Lidija Bernardica Matijević.

Odlazak misionarki. U ranim jutarnjim satima 21. kolovoza 2023. godine naše misionarke s. Romana Baković i s. Erika Dadić su, nakon tromjesečnog boravka u Domovini, otputovalе za DR Kongo.

Provincijska vijeća i sekcije. Prvi susret novoimenovanih pročelnica provincijskih vijeća i voditeljica sekcija s usklađivateljicom s. Marinom Fuštar održan je 2. rujna 2023. u provincijskom središtu u Splitu. Na sastanku je utvrđen okvirni plan rada za predstojeću radnu 2023./2024. godinu.

Šestodnevno hodočašće sestara jubilantkinja u Asiz, Rim i Loreto, održano od 10. do 16. rujna 2023. godine, upriličeno je za sestre koje su obljetnice redovničkog života slavile od 2019. do 2023. godine.

Imenovanje. S. Rita Maržić imenovana je 11. rujna 2023. članicom Povjerenstva za trajnju formaciju svećenika i osoba posvećenog života Zadarske nadbiskupije, na pet godina.

Ispravak. S. Ljubomira Kustura bolovala je od karcinoma unutarnjih organa, a ne od raka kože kako je navedeno u prethodnom broju Odjeka.

ZBIVANJA I OSVRTI

Četrdeset godina zbirke samostana Sigurata

Dana 15. lipnja 2023. godine navršava se četrdeset godina od otvorenja muzejske zbirke samostana Sigurata u Dubrovniku u kojemu od 1952. žive Školske sestre franjevke Splitske provincije Presvetog Srca Isusova. Tim povodom sestre franjevke su toga dana za sve građane Dubrovnika otvorile vrata svoje kuće i crkve za besplatno razgledavanje uz stručno vodstvo. Uz ovu vrijednu obljetnicu donosimo pregled povijesti crkve Proobraženja Gospodinova i samostanske zbirke.

Sigurata je pučki naziv za drevnu crkvu Preobraženja Gospodinova (lat. *Transfiguratio Domini*) u sjevernome dijelu dubrovačke povijesne jezgre, iznad Prijekoga. Svetkovina se obilježava 6. kolovoza, a radi Gospine slike koja se na glavnome oltaru ove crkve stoljećima časti katkad se naziva i Gospa Sigurata. Po crkvi se do danas naziva i ulica u kojoj je smještena. U arhivskim se izvorima Sigurata prvi put spominje 1281. godine iako su arheološka istraživanja pokazala da je čak nekoliko stoljeća starija. O starosti ove crkve svjedoči i činjenica da se sve ulice sjeverne strane grada protežu u pravilnim linijama od sjevera prema jugu (Stradunu), a jedinu nepravilnost ima ulica u kojoj se nalazi crkva Sigurata budući da ta ulica upravo oko Sigurate „zaobilazi“ stvarajući jednu malu poprečnu ulicu. Crkva je trobrodna građevina sa sakristijom i dva oltara (glavni posvećen Gospu i bočni posvećen sv. Ivanu Krstitelju), pa iako je njezin današnji izgled rezultat obnove i nadogradnje nakon Velikog potresa iz 1667. godine ona po svome arhitektonskome tipu izvorno spada u tzv. južnodalmatinski kupolni tip predromaničke arhitekture. Nakon oštećenja izravnim pogotcima bombi koja su crkva i samostan zadobili tijekom opsade Dubrovnika u Domovinskom ratu (1991.-1992.) bilo je nužno provesti hitnu sanaciju. Ta je zlosretna okolnost iskorištena za temeljita arheološka istraživanja koja su na vidjelo iznijela nove i zanimljive zaključke o ranijim razvojnim fazama Sigurate. Prva utvrđena faza izgradnje smješta se u razmeđe kasne antike i ranog srednjeg vijeka (moguće od 6. do 8. stoljeća), a druga u srednji vijek (vjerojatno 11. stoljeće). Utvrđene su i razvojne faze postojeće crkve s brojnim pregradnjama i nadogradnjama. Nakon završetka istraživanja i obnove prilikom koje su pitanja konzervacije i prezentacije bila vrlo složena crkva je blagoslovljena i ponovno predana za bogoslužje u listopadu 1995. godine.

Uz ovu crkvu stoljećima je djelovala skupina pobožnih žena trećoretkinja („picokara“) po reguli sv. Frana Asiškoga, a zabilježeni su i pojedini slučajevi pobožnih reklusa. Početkom 18. stoljeća ove su sestre do bile i svoju vlastitu regulu zapisanu našim jezikom. Sve do sredine 20. stoljeća te su trećoretkinje bile poznate po svome ručnom radu od kojega su se velikim dijelom i izdržavale. Posebno se isticalo tkanje raznih vrsta tkanina, izrada svilenih maramica („dumanjski ubručići“) i pravljenje sitnih dubrovačkih slastica. Iako se radilo o skromnoj zajednici kojoj odgovaraju skromne dimenzije crkve i samostana (samostanska kuća koja je s crkvom povezana minijaturnim mostom znatnije je nadograđivana 1900. i 1932. godine), ipak je zajednica pobožnih žena kroz stoljeća stekla određene vrijedne predmete. Neki su od njih u samostansku zbirku dospjele kao poklon, neki kao zavjet ili zahvala za kakav ispunjen zavjet. Upravo su skromnost i siromaštvo bili i glavni razlozi

zašto je toliko umjetnina i „običnih“ upotrebnih predmeta do danas sačuvano i izloženo; naime, ništa se nije bacalo i sve se nastojalo čuvati.

Samostanska zajednica i uprava odlučile su stoga u donjem dijelu kuće (ulaz iz Ulice Celestina Medovića) javnosti otvoriti sačuvanu zbirku za čiji je koncept i postav zamoljen ugledni povjesničar umjetnosti Andelko Badurina (1935.-2013.) s Instituta za povijest umjetnosti. Ovaj je svestrani stručnjak i sam bio franjevac trećoredac (glagoljaš), a velik dio radnog vijeka proveo je kao znanstvenik na Institutu za povijest umjetnosti baveći se, između ostaloga, poviješću organizacije samostanskih zdanja na području Republike. Zbirka je otvorena 15. lipnja 1983. godine čime se pridružila kulturnom pejsažu Dubrovnika, posebno njegovih sakralnih zbirki. Andelko Badurina osmislio je postav u ambijentu donjeg (najstarijeg) dijela samostanske kuće (prizemlje i kat), a izložene predmete nastojalo se postaviti po skupinama i kronološki. U prizemlju su uporabni predmeti, a na katu umjetnine. Iako je ugodljaj komoran radi se o zbirci koja svjedoči ne samo kontinuitet samostanske zajednice uz crkvu Siguratu već se svojom raznovrsnošću uklapa u bogati baštinski mozaik grada pod Srđem. Najstarije umjetnine izložene u samostanskoj zbirci su kasnoromaničko procesijsko raspelo iz 14. stoljeća i dio izvezene misnice iz prve polovice 15. stoljeća (pričak pranja nogu Apostolima), a tu su i četiri slike italo-kretskih majstora iz 16. i 17. stoljeća. Izložen je i jedan od najstarijih likovnih prikaza nekog dubrovačkog broda (zavjetna slika temperom na drvu) koja se pripisuje slikaru Franu Matijinu iz oko 1540. godine. Od umjetničkih slika dominiraju naravno sakralni motivi i to velikim dijelom iz 17. i 18. stoljeća, a može se vidjeti i nekoliko umjetnički izrađenih liturgijskih predmeta. Uporabni predmeti također privlače pažnju jer svjedoče o svakidašnjici „dumnica od Sigurate“ – tu su dva tkalačka stana (18. stoljeće), starinska kuhinjska oprema od bakra i keramike te sitni alati i kućanski predmeti. Godine 1986. zbirka je dobila i mali vodič čiji je autor također Andelko Badurina, a 1996. o istraživanjima crkve Sigurate objavljena je posebna knjižica (Željko Peković – Ivica Žile). Iako nije izložen u zbirci nego u crkvi, posebnu pažnju vjernika i posjetitelja privlači kipić Djetešca Isusa („Bambin“) koji je pripadao kućnom oltariću obitelji slavnoga Ruđera Boškovića i kojega su nakon napoleonskih ukinuća mnogih gradskih samostana na čuvanje preuzele „dumne od Sigurate“.

prof. Ivan Viđen, dipl. povjesničar umjetnosti,
<https://db.hr/cetrdeset-godina-zbirke-samostana-sigurata/>

Proslava 75. obljetnice Hrvatske katoličke misije u Münchenu

U Münchenu je 17. i 18. svibnja svečano proslavljena 75. obljetnica Hrvatske katoličke misije u kojoj su od 1965. do 1975. godine djelovale i naše sestre. To je najstarija hrvatska Misija za iseljene Hrvate na području Europe. Danas u njoj živi oko 60 000 vjernika. Od samog početka u Misiji djeluju franjevci Provincije Presvetog Otkupitelja, a nakon naših sestara službu u pastoralu preuzele su sestre Družbe franjevki od Bezgrješne iz Šibenika.

Proslava je započela 17. svibnja svečanom akademijom u Herkulessali uz prisutnost crkvenih i državnih vlasti i nekoliko tisuća vjernika. Prigodni recital povodom 75. obljetnice napisao je don Ante Mateljan uz glazbene točke don Šime Marovića koje su izveli solisti i zborovi koji djeluju pri Misiji. Na završetku recitala nastupila je folklorna skupina koja je izvela najpoznatije narodne pjesme i plesove iz naših krajeva. Publika je s oduševljenjem pratila djecu i mlade koji odrastaju na području Njemačke, a njeguju

i dobro poznaju hrvatsku tradiciju. U drugom dijelu programa nastupila je Klapa sv. Juraj i orkestar HRM-a.

U nedjelju, 18. svibnja svečano liturgijsko slavlje u crkvi sv. Michaela predvodio je mons. Ivan Šaško, pomoćni biskup zagrebački u koncelebraciji s dvadeset svećenika. U propovijedi se osvrnuo na *srce vjernika Hrvata*, koje je davne 1948. godine s čežnjom čekalo ostvarenje sna-povratka u Domovinu. To srce i dalje kuca u njihovoj djeci koja ostaju vjerna rodnoj grudi i roditeljskoj predaji. Mons. Šaško je zahvalio domaćinima Bavarcima koji su omogućili našem narodu slušanje Božje riječi na hrvatskom jeziku. Oni su 75 godina imali puno razumijevanja za duhovne i materijalne boli našega napačenog naroda. Riječi zahvale uputio je i provincijal Provincije Presvetog Otkupitelja fra Marko Mrše uz želje da u ovoj Župi bude sve manje vjernika, imajući pri tom u vidu povratak u Domovinu.

Voditelj Hrvatske katoličke misije fra Petar Klapež s posebnim osjećajem zahvalnosti

obratio se sestrama koje su djelujući u Misiji zaista dale sve od sebe kako bi bile od

pomoći našim ljudima. Prve sestre koje su započele s pastoralnim radom bile su sestre naše Provincije. Osim brižnog pripremanja liturgijskih slavlja, vodile su brigu o djeci svih uzrasta. Pomagale su našim ljudima u socijalnim i birokratskim pitanjima. Obitelji su u Hrvatskoj katoličkoj misiji nalazile djelić Domovine u kojoj nisu mogli živjeti. Naše sestre su ostavile neizbrisiv trag u životima ljudi od kojih se nažalost mali broj vratio u Hrvatsku. Svoju zahvalnost za raspoloživost i požrtvovno

služenje svih sestara fra Petar je izrazio zahvalivši vrhovnoj poglavarici Družbe sestara franjevki od Bezgrješne s. Tereziji Zemljić i provincijskoj predstojnici Školskih sestara franjevaka Splitske provincije s. Lidiji Bernardici Matijević. Prema njegovim riječima, zahvaliti se ne može nikada dovoljno, ali Bog je taj koji sve vidi. „Za svaki uložen trud i žrtvu“, zaželio je, „neka im bude utjeha i nagrada“.

s. Lidija Bernardica Matijević

Trpanjci i njihove sestre

Stanovnici Trpnja već više od osam desetljeća žive sa 'svojim' školskim sestrama franjevkama. Sa zanimanjem i poštovanjem prisjećaju se svih sestara koje su, duže, pa i kraće vrijeme, djelovale u Trpnju. Zahvalno se spominju njihova rada, od početnog djelovanja u općinskom dječjem vrtiću, preko župnog apostolata: vođenja liturgijskog pjevanja, poučavanja sviranja i vjeronomuća, sakristanke službe - uređivanja crkve, šivanja i uređivanja liturgijskog ruha, otvaranja i zatvaranja crkve, potezanja konopca crkvenog zvana pozivajući na molitvena i liturgijska okupljanja te objavljajući smrt mještana, rada u mjesnoj ambulanti, posjećivanja starijih i bolesnih po njihovim kućama, opremanja i molitvenih ispraćaja preminulih. I jednostavnim poslovima u kući i vrtu sestre su uvijek od pomoći mještanima. Kuhale su za osobe u samačkim domaćinstvima, šivale jorgane, madrace, posteljno rublje, odjeću, pekle kolače u prigodama obiteljskih slavlja; dijelile plodove iz svoga vrta, sadnice, zajedno sa susjedima učile i izmjenjivale iskustva rada u obrađivanju vrta, konzerviranja i spremanja voća i povrća.

Trpanjci drže do svojih sestara i spremni su pomoći u raznim potrebama. Rado se spominju sestara koje su zadnjih godina s njima dijelile i dijele dobro i brige svagdašnjeg života. Ne umanjujući važnost svakog i najkraćeg boravka, ističemo ovdje osobito one sestre koje su u Trpnju boravile duže vrijeme. U dva navrata bila je tu s. Tihoslava Bilokapić, najprije kao mlada sestra radila je dvije godine u mjesnoj ambulanti, a poslije je tijekom četvrt stoljeća sve do prošle godine svojom nemetljivom prisutnošću i diskretnom pomoći u raznim prigodama postala "zvijezda" Trpnja s najdužim vremenom boravka, nakon "pionirke" s. Imelde Boko koja je među prvim sestrama došla u Trpanj 1942. godine te s kraćim prekidom gotovo četrdeset godina svoga redovničkog života ustrajno služila u Trpnju. Sada je s. Celestina Masnić "zvijezda" u župi s dvadeset i dvije godine staža, a s. Sidonija Radić je "zvijezda" u vrtu i samostanu već šesnaest godinu djelovanja u Trpnju. Ne možemo zamisliti Trpanj bez njih. Prepoznatljive su u mjestu po svom nesebičnom i ustrajnom služenju, ljubaznom ophodenju, rado su videne i poznate svim stanovnicima - stalnima i vikendašima. A u samostanskoj zajednici kao vrijedne Marte i ustrajne Marije brižne su za svaki detalj zajedničkog života. Imajući u vidu njihovu aktivnost, unatoč visokim godinama, uzor su i poticaj nama novoprdošlima.

Koliko Trpanjcima sestre znače pokazali su i prigodom rođendana s. Celestine, najdugovječnije "župske" sestre u našoj Provinciji. I u poznim godinama – 84 navršila uoči blagdana sv. Ante – ona svim marom i smirenošću okuplja članove crkvenog zbora na probe pjevanja i liturgijska slavlja, brine o urednosti crkve, liturgijskoga ruha, cvjetnih aranžmana za koje s velikom ljubavlju uzgaja cvijeće u samostanskom i crkvenom vrtu. Prema svjedočanstvima nekih župljana s. Celestina im je velika potpora i u duhovnom životu. Savjeti koje daje usjeku se duboko u njihovo srce i djelovanje. U znak zahvalnosti, poštovanja i ljubavi članovi zbora priredili su joj u nedjelju, 18. lipnja 2023., rođendansko slavlje na koje su bile pozvane i druge sestre. Uz prigodni dar, u ime svih 'zboraša', domaćica te večeri, gospođa Nada Ivanković uputila je govor protkan snažnim emocijama.

"Draga naša Cele! Evo, već više od dva desetljeća gaziš s nama, dijeleći sve naše radosti i žalosti. Zajedno "sviramo" životne note već dugi niz godina pa smo se već, svi mi, na neki način srodili s Tobom. Ti si jednostavno naša Cela! Bogu zahvaljujemo što Te tako bogobojaznu, tihu, skromnu, radinu, samozatajnu... stavio na naše životne pute. Naša si najljepša nota koju smo kroz ove protekle godine ispjevali. Znamo i svjesni smo da nismo glazbeni eksperti. Znamo i to da smo ponekad i teški i naporni, čangrizavi i umorni i ne da nam se... Dobro to znaš i Ti iako to nikada nisi niti kazala, niti si odustala. Razumijevala si nas, borila se zajedno s nama i uspijevala nekad više nekad manje, ali uza sve to nikada nisi odustajala od nas, ali ni mi od tebe. Kako-tako uspijevali smo jer smo i mi isto tako kao i Ti koja si nas vodila, imali isti motiv za to što radimo a to je pjesmom zajedno slaviti jedinoga našega Vođu! Znali smo za kim stupamo, u koga vjerujemo i za koga žrtvujemo, pa dokle ide. Zato, hvala Ti za sve vrijeme koje si nam posvetila, draga naša Cele. Jedino što sada želimo je da zajedno s Tobom dočekamo i proslavimo još puno Tvojih rođendana, a Ti da nam i dalje, uz pomoć našeg Vođe, budeš zdrava, vesela i čila kao i što si i do sada bila! Sretan Ti rođandan, draga naša Cele!"

Kad slučajno s. Celestinu vjernici ne vide u crkvenom prostoru sve odmah zanima što je s njom. A kad se pojavi onda radosti i izrazima dobrodošlice nema kraja. "Neka Te tu, pa makar ništa ne radila! Neka Te među nama!", znaju reći 'zboraši' svjesni njezine životne dobi i opadanja fizičkih snaga, osobito slabljenja vida i sluha. A s. Celestina ima silnu želju za radom i duhovnu snagu da se zalaže za trpanjski puk i za svoju redovničku zajednicu.

s. M. Petra Vučemilo

Slavlje Redovitog vrhovnog kapitula

U srcu franjevačke obitelji Asizu – Sveta Marija Andeoska od 2. 26. srpnja 2023. godine pod geslom *Osluškujući Duha Svetoga hodimo zajedno u novosti života* slavljen je XVI. Redoviti vrhovni kapitul. U duhovnom centru „Barbara Micarelli“ sestara franjevaka misionarki Djeteta Isusa, sjedištu Kapitula sabrale su se trideset i tri sestre, predstavnice Regije i svih provincija Družbe. U radu Kapitula sudjelovale su i naše sestre iz Misije u DR Kongu.

Rad Kapitula započeo je euharistijskim slavlјem koje je u pokrajnjoj porcijunkulskoj kapelici sv. Klare predslavio mons. Pierro Coccia, nadbiskup Pesara u miru. Nadovezujući se na temu Kapitula, istaknuo je da je „Osluškivati Duha nužnost koja obilježava život svakog vjernika. Tim više, svjetlo Duha mora osvjetljavati put redovničke Družbe koja je pozvana utjeloviti, prema vlastitoj karizmi, otajstvo uskrsloga Krista u povijesti čovječanstva.“

Pozdravima i poticajnim riječima XVI. Redoviti vrhovni Kapitul otvorila je s. Klara Šimunović, vrhovna predstojnica. Kontekstualizirajući mjesto slavljenja Kapitula istaknula je da je posebna milost boraviti uz Porcijunkulu koju je Franjo volio „više od svih drugih mjesta na svijetu“ i u kojoj je doživio brojna duhovna iskustva. Po Svećevu primjeru potaknula je sestre na otvorenost i poslušnost poticajima Duha. *Novost života* kojoj kao Družba težimo, tražimo u Duhu Svetomu kojemu nam je u dubini duše pripremiti *nastambu* i trajno *boravište* (usp. NPr 22,27). Nakon zaziva Duha Svetoga i predstavljanja rada Kapitula uslijedilo je iscrpno, u tri dijela koncipirano, izlaganje koje je održao gvardijan samotišta Carceri fra Simone Ceccobao OFM, na temu Kapitula *Osluškujući Duha Svetoga hodimo zajedno u novosti života*. Izlaganje, prožeto tekstovima franjevačke baštine, poslužilo je kao sijanje poticaja za osobno razmišljanje.

Prvi radni tjedan obilježen je izlaganjima, radom u plenumu i u skupinama. Provincijske predstojnice svake pojedine

provincije predstavile su, prema unaprijed zadanim točkama, izvješća o životu provincija te ponudile smjernice za daljnje planiranje.

Osim izlaganja provincijskih predstojnica, uvid u stvarnost Družbe za razdoblje od 2017. do 2023. godine dale su i sestre iz Vrhovne uprave. Vrhovna predstojnica s. Klara Šimunović, iznijela je sveobuhvatno i detaljno *Izvješće o stanju Družbe*, vrhovna ekonomka s. Gregoria Susnik dala je uvid u ekonomsko stanje, dok je s. Samuela Klaić, vrhovna tajnica, upoznala sestre sa statističkim podacima. Na temelju izvješća i sadašnje perspektive, kapitularke su razlučivale pred kojim se izazovima Družba nalazi, nastojeći prospektivno promišljati, planirati što je potrebno činiti za zajedničku budućnost.

O važnosti odgoja za ispravno vrednovanje i upravljanje dobrima u izlaganju *Ekonomija u službi karizme i poslanja* govorila je s. Annunziata Remossi, OMVF. Kao pročelnica *Ureda za redovitu upravu i apostolat* Dikasterija za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života predavačica je navela i pojasnila, vrlo iscrpno i oprimjereno, šest kriterija za dobro ekonomsko upravljanje. To su: evangelje, karizma, siromaštvo, crkvenost, održivost i podnošenje računa. Sestra Annunziata je podsvijestila važnost ekonomije kao sredstva misijskog djelovanja Crkve te da ona treba biti evanđeoska, ekonomija dijeljenja i zajedništva, ekonomija s ljudskim licem. Kako bi se u tomu uspjelo potrebno

je ekonomiji dati mjesto u trajnom odgoju svih članica Družbe.

Rad Kapitula je nakon izvješća i izlaganja, prema predviđenom programu, obilježio ritam studioznog, ozbiljnog i iscrpnog desetodnevног rada na obnovi Konstitucija i Odredaba.

Pregledno izlaganje s. Natalije Palac *Stoljeće Konstitucija (1922. – 2022.)* poslužilo je kao dobra podloga i uvod u rad. Obnova Konstitucija i Odredaba odvijala se pod vodstvom profesora kanonskog prava p. Yujia Sugaware, DI. Zahvaljujući homilijama p. Sugaware, koji nas je za vrijeme jutarnjih euharistijskih slavlja poticao na dublje promišljanje redovničkoga poziva i evangelizacijskog poslanja Družbe, rad se odvijao u kvalitetnoj i plodnoj suradnji.

Boljitu zajedništva i odmoru od zakonodavnih tekstova doprinio je hodočasnički dan. Hodočastile smo u franjevačke crkve i mjesta koja čuvaju živi spomen na Asiškoga siromaška. Put nas je odveo i u Greccio, mjesto gdje je Franjo prije 800 godina želio na što vjerodostojniji način oživjeti događaj Gospodinova rođenja u Betlehemu. Nakon *Betlehema* posjetile smo i Fonte Colombo gdje se Franjin život očitovao posebno plodnim tlom, toliko bogatim da plodove donosi i u našem vremenu. U

Fonte Colombu sveti je Franjo prije 800 godina morao ispraviti tekst Pravila oko kojeg se njegova braća nisu složila na kapitulu 1221. U mjestu koje čuva spomen na Pravilo nalazi se kapelica svete Magdalene u kojoj je Franjo rado molio svaki put kad bi onuda prolazio. Kapelica je važna za cijelu franjevačku obitelj jer je na jednom zidu iscrtan znak Tau koji datira iz Franjina vremena. Ovaj znak spasenja bio je poticaj i vrhovnoj predstojnici s. Klari Šimunović, da nakon zajedničke molitve u kapeli svete Magdalene svakoj sestri uruči drveni Tau. Simbolika ovog čina u mjestu gdje je Franjo napisao Pravilo bila je značajna gesta za sestre okupljene na Kapitulu s ciljem obnove vlastitog zakonodavstva.

Nakon intenzivnog rada na obnovi zakonodavstva Družbe 22. srpnja izabrana je nova Vrhovna uprava koja će voditi Družbu u sljedećem šestogodištu: s. M. Veronika Verbić, vrhovna predstojnica (Mariborska provincija), s. M. Petra Bagarić, zamjenica vrhovne predstojnice (Mostarska provincija) i vrhovne savjetnice: s. M. Petra Vučemilo (Splitska provincija), s. Angélica Medina (Argentinsko-urugvajska provincija) i s. Radmila Ilinović (Bosansko-hrvatska provincija).

Kao što sve ima svoj početak i kraj tako je nakon dvadeset i pet dana (od 2. do 26. srpnja) zajedništva i intenzivnog rada došao dan svečanog zatvaranja Redovitog

vrhovnog kapitula i povratak sestara kapitularki „iz konklava“ u ubičajeni svagdan.

Neposredno prije zatvaranja, upriličeno je vrednovanje Kapitula u kojemu je svaka

kapitularka dala svoj osvrt. Pohvala za dobru organizaciju i to do najsitnijeg detalja koji nije prošao nezamijećen, zajednički je nazivnik svega izrečenoga. Dakako, uz dobru organizaciju istaknula se i zauzepta suradnja sestara, a nije se zaboravilo spomenuti ni to da su mnoge sestre prije dolaska na Kapitol prihvatile zaduženja te su predanim vršenjem istih dale važan obol uspješnosti rada Kapitula.

Na kraju je svoju riječ uputila i vrhovna predstojnica s. Veronika Verbič. Zahvalila je prethodnoj Vrhovnoj upravi na izvrsnoj pripremi Kapitula, izboru teme te vrsnih predavača koji su nas duhovno obogatili. Sažimajući doživljeno u proteklim danima rekla je: „Živjele smo zajedno u radosti i poteškoćama, u radu i odmoru. Živjele smo zajedno i u euharistijskim slavlјima i u molitvenim časovima. Ostanimo i dalje u zajedništvu“. Citirajući riječi utemeljiteljice Majke Margarite Pucher: „Sve stavljam u Presveto Srce Isusovo“, s. Veronika je stavila Družbu i sve što je na Kapitulu odlučeno u Presveto Srce Isusovo „u vjeri i povjerenju da smo u Srcu Isusovu i u njegovim rukama“. S ovom željom i molitvom proglašila je XVI. Redoviti vrhovni kapitol zatvorenim.

Kako se zatvaranjem Kapitula napunila mjera dana našega boravka i rada pod

okriljem Marije Andeoske priličilo je za kraj, prije odlaska kući, otići i pozdraviti se i sa svetim Franjom. Kao što su se nekoć njegova braća sabirala oko Porcijunkule da bi izmijenili iskustva i ohrabreni bratskom podrškom uputili se u svijet, tako smo se i mi prije povratka među sestre uputile na grob svetoga Franje kako bismo molile za blagoslov našega rada i Družbe i u njegovoj prisutnosti zapjevale *Te Deum*.

Svečano euharistijsko slavlje na grobu svetoga Franje predvodio je asiški nadbiskup mons. Domenico Sorrentino. Osvrćući se na dio naziva Družbe, *Školske sestre*, potaknuo nas je da budemo učenice u Isusovoj školi jer samo tako možemo biti autentične učiteljice vjere. Život je pravi način evangelizacije. Propovijedati životom potrebnije je od propovijedanja riječima, istaknuo je nadbiskup, ne zanemarujući važnost riječi. No ukoliko život ne govori, ne svjedoči, riječi nemaju smisla. Franjin je život bio rječit, jer se sasvim predao Kristu. On je bio njegov Kralj, istaknuo je nadbiskup potičući sestre da se potpuno predaju Kristu kao svojemu Kralju.

Plod Franjine izručenosti Kristu jest privlačnost njegova života po kojem nastaje bratstvo i raste zajedništvo. Dao Bog i nama isto.

s. Martina Štemberger i s. Natanaela Radinović

Franjevački ljetni kamp za mlade

U organizaciji pastorala za promociju duhovnih zvanja franjevaca konventualaca Provincije sv. Jeronima pod vodstvom fra Stjepana Brčine održan je franjevački ljetni kamp za mlade na otoku Cresu od 12.-19. srpnja 2023. godine.

Naše mjesto boravka bio je samostan sv. Franje gdje su nas fratri srdačno ugostili i primili. Okupili su se mladi iz svih krajeva Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Njemačke, njih četrdesetak. Došli su se duhovno obnoviti i odmoriti, što su i postigli te je pri završetku kampa na licu svakog pojedinca bila vidljiva promjena. Ovaj kamp nosi naziv *franjevački* pa nam je fra Stjepan htio svakome osobno progovoriti tumačeći život sv. Franje. Započeo je govorom o tome kako je sv. Franjo doživio poraz u svojoj mladosti kada nije uspio postati vitez. Upravo u tome porazu prepoznaje djelovanje Boga i Njemu predaje život. U Franjinom susretu s gubavcem od kojega je dotada zazirao, a sada ga ljubi, očituje se kako Bog mijenja život i odnose. Dakle, poraza se ne trebamo bojati, istaknuo je fra Stjepan, jer porazi su prilike da se približimo Bogu te zagrlimo svoje *gubavce*.

Život nije idiličan, osobito kada se želi biti Božji. Ni svetom Franji nije bilo jednostavno no ako imamo smisao i znamo *zašto*, onda ćemo znati i *kako*. Stoga sam mladima progovorila o logoterapeutskom pogledu na život, na smisao i besmisao i pokušala dati odgovor na pitanje kako izići iz stanja besmisla te prepoznati smisao koji nam Bog daje. Nakon toga smo i sami iznijeli što je za nas životni smisao. Sv. Franjo je imao smisao u tome da nasljeđuje Isusa Krista i duhovno popravi Njegovu crkvu. Nevolje koje su bile na njegovu putu mogao je podnijeti jer je znao radi koga ih podnosi. Stoga je bitno da svaka mlada osoba prepozna smisao u svojem životu i u svojoj patnji, imajući cilj koji želi ostvariti i vrijednosti koje će ju prema tom cilju voditi. A primjer u tome nam je sv. Franjo koji je bio sav predan u Božju volju.

Fra Stjepan nam je progovorio i o oprostu i važnosti oprashtanja u Ime Isusovo. Imali smo priliku i za sakrament svete isповједi kako bismo se mogli pomiriti s Bogom, a čuli smo i jedno zanimljivo svjedočanstvo o obraćenju jednog sudionika i o njegovom pomirenju s Bogom.

Program kampa je bio Duhom Svetim prožet: dan smo započinjali s Jutarnjom, a svaki dan smo imali svetu misu i u večernjim satima klanjanje pred Presvetim. Molili smo za nas saborane u Božje ime, za sve koji su se preporučili u naše molitve te za Crkvu i nova duhovna zvanja. Tijekom kampa imali smo priliku vidjeti predstavu malih Cresana pod nazivom *Franjevački superjunaci*, u kojoj su nam na vrlo zanimljiv način prikazali svece franjevačke obitelji. Zaista je to bilo nadahnjujuće i za nas mlade i za turiste koji su slušali. Kateheze, animacije, igra, zajedništvo, pjesma i molitva obilježile su ovaj kamp. Ono što smo u srcu primili, što je Bog posjao kroz ove dane, mi sada imamo odgovornost podržati da uzraste.

Zahvalna Bogu što sam bila dio ovog susreta, dobila sam još jedno lijepo iskustvo rada s mlađima kojima je potrebno približiti Boga. Velika je to milost, kao što je bila i milost tolike radosti susreta, oproštenih grijeha i izlječenih rana, a nadasve zajedništva koje dolazi od Boga. Zato, Svemogućem Bogu hvala na tome!

s. Marija Matanović

Koncert u Svetištu Gospe Sinjske

Na blagdan Blažene Djevice Marije Andeoske, Gospe od anđela, 2. kolovoza, studentica Instituta za crkvenu glazbu u Zagrebu s. Anđela Crnjac, održala je, uz sudjelovanje Zbora lovretskih sestara, koncert u Svetištu Gospe Sinjske. Koncertu je prethodilo svečano euharistijsko slavlje koje je predslavio župni vikar fra Mate Matić u koncelebraciji s gvardijanom samostana fra Marinkom Vukmanom i župnikom Župe Gospe Sinjske fra Antoniom Mravkom. Liturgijsko slavlje uzveličao je skladnim pjevanjem Zbor lovretskih sestara pod ravnanjem s. Mirje Tabak uz orguljsku pratnju s. Nediljke Milanović-Litre.

Koncertni program započeo je dvjema duhovnim skladbama koje je izveo Zbor lovretskih sestara. U središnjem dijelu koncerta s. Anđela je izvela pet skladbi na orguljama, iz razdoblja baroka, romantizma i 20. stoljeća. Svoj doprinos raznolikosti i zanimljivosti koncerta dale su i sestre Kongoanke: s. Nshobole Mufuliru Theresitte i s. Cirhuza Gisele Bachiyunjuze kojima se pridružila s. Françoise Balibuna Ciza. Uz pratnju bubnjeva, izvele su pučku crkvenu pjesmu *Asinge Maryia* na *mashi* jeziku. Posebno je odjeknula završna pjesma, skladba maestra don Šime Marovića *Zauvijek okrunjena*, skladana u čast Čudotvorne Gospe Sinjske o 100. obljetnici djelovanja sestara naše Provincije u Sinju.

Sestre su svojim pjevanjem i sviranjem, stvorivši molitveno, meditatивno i duhovno

ozračje podijelile radost s pukom u slavlju ovog velikog franjevačkog blagdana.

Nakon koncerta bratsko-sestrinska radost nastavila se u blagovalištu samostana, a udio u franjevačkoj gostoljubivosti imali su članovi obitelji s. Anđele koji su je došli podržati.

s. Marina Fuštar

Program

1. Šime Marović: Hvaljen Isus i Marija
2. O Filii et filiae

3. G. Young: Yorkminister processional
4. G. Walther: Ciacona sopra'l Canto fermo:
O Jesu, du edle Gabe
5. C. Saint – Saens: Marche Religieuse, op. 107

6. s. Nshobole Mufuliru Teresita i s. Gieselete Cirhuza
Baciyunjuze: Asinge Maryia

7. Marcel Dupre – Il est ne le divin enfant
8. J. S. Bach: Preludiji fuga u g. molu
9. Šime Marović: Zauvijek okrunjena

Program izvodi:

Zbor lovretskih sestara (1, 2, 9)

Zborom ravna: s. Mirja Tabak

Orguljska pratnja: s. Nedjeljka Milanović – Litre

s. Andela Crnjac, orgulje (3, 4, 5, 7, 8)

Proslava svetkovine Preobraženja Gospodinova u Sigurati

Svake godine, o svetkovini Preobraženja Gospodinova, zajednica naših sestara u samostanu Sigurata tradicionalno okupi vjernike, svoje prijatelje, dobročinitelje te svećenike i redovnice okolnih samostana.

Tako svake godine na svetkovinu Preobraženja uziđu strmim dubrovačkim stepenicama ugledne gospođe i gospari do starodrevne crkve Preobraženja Gospodinova (*Transfiguratio Domini*) te poput apostola poslušaju navještaj, svjedočanstvo i poziv da svaki događaj u svom životu promatraju iz perspektive vječnosti.

Većina onih koji pohode večernju svetu misu smjeste se u dvorište ispred crkve, budući da crkva ne može primiti veliki broj ljudi. Na sam dan svetkovine, sve do večernjih sati, smjenjivali su se pljuskovi i udari vjetra, ali pred samu misu vrijeme se smirilo, granulo je sunce i osvježenim zrakom razlijegala se pobožna pjesma.

Svečano misno slavlje predvodio je fra Tomislav Šanko, provincial franjevačke provincije sv. Jeronima u koncelebraciji s fra Ivanom Gavranom. U propovijedi je fra Tomislav istaknuo da su apostoli na brdu preobraženja zapravo vidjeli stvarnost kakva ona uistinu jeste. U istočnoj se tradiciji kaže da su učenicima pale koprene sa očiju. Moći vidjeti realnost usko je povezano s molitvom jer sve se ovo događalo dok je Isus molio. Bez molitve gubimo osjećaj za Boga. Tada ne vidimo dobro ni sestru ni brata. Krivo vidimo, krivo sudimo i na kraju krivo postupimo. Čovjek koji nije povezan s Bogom izgubio je osjećaj za drugoga i za sebe.

Preobraženje Gospodnje se naziva još i Lice Božje zato što to lice ima snagu. Mi ljudi imamo potrebu gledati u nečije lice, u nečije oči te živimo iz pogleda. Pitanje je iz čijeg pogleda živimo. Čiji je pogled mjerodavan za to koliko mi vrijedimo? Ako izaberemo samo ljudski pogled, izlažemo se opasnosti da postanemo robovi obzira. Zato je u jednom trenutku, sv. Franjo rekao: „Bože, ja sam samo ono što sam pred tobom i ništa više“, istaknuo je fra Tomislav.

Na kraju misnog slavlja, s. Marislava Samardžić, kućna predstojnica zajednice sestara u Sigurati, u svoje ime i uime sestara zajednice, izrekla je zahvalu Bogu i svim prisutnima te koncelebrante i nazočne pozvala na okrjepu. I dok su u dvorištu ispred crkve gostima, u duhu franjevačke gostoljubivosti, nuđeni osvježavajući napitci i domaći kolači, svećenici, sestre i dobročinitelji naše zajednice pozvani su u blagovalište na svečanu večeru. Gostima su se pridružili i prior samostana sv. Dominika i gvardijan samostana Male braće koji zbog obveza nisu mogli sudjelovati u misnom slavlju. U ugodnom zajedništvu, u sestrinskom blagovalištu, nastavljeno je slavlje za svečanim stolom.

s. Ana Jukić

Svjetski susret mladih s papom Franjom

U večernjim satima 23. kolovoza oko 150 mladih u organizaciji Povjerenstva za pastoral mladih u Splitu i Studentskog katoličkog centra uputilo se na hodočašće u Lisabon kako bi se susreli s papom Franjom. Voditelj puta bio je don Ivan Terze, a uz njega su duhovnici bili don Ante Vrcić, don Gabriel Jagrinec i moja malenkost.

Naše prvo odredište bio je Milano gdje smo posjetili Milansku katedralu posvećenu Uznesenju Marijinu. Nakon kratke stanke, hodočašće se nastavilo prema Torinu točnije Valdoccu, izvoru salezijanske duhovnosti gdje smo slavili euharistiju i molili krunicu. Sutradan smo se uputili prema Barceloni. Tamo nas je oduševila bazilika Sagrada familia, koja svojim umjetničkom stilom gradnje upućuje pogled prema visini, prema Bogu. Nakon kratke posjete Portu i poznatom svetištu sv. Jakova u Santiago de Compostelo i slavlja svete mise nastavili smo naše hodočašće prema biskupiji Viana de Castelo, mjestu Sao Jorge. Tamo su nas srdačno dočekali domaćini te iskazali dobrodošlicu i radost što smo u njihovoj biskupiji. Tu smo proveli pet dana u pripremnom susretu za svjetski susret mladih. Svi smo bili raspoređeni po obiteljima, gdje smo se ugodno osjećali kao u svom domu. Prijemom hodočasnika Portugalci su pokazali da su ljudi velika srca. Za vrijeme petodnevog boravka u biskupiji Viana de Castelo, pohodili smo brojne crkve, upoznali njihove običaje, pripremali se za susret s Papom. Susreli smo se i s drugim skupinama mladih koji su boravili u istoj biskupiji osobito na euharistijskom slavlju koje je predvodio mjesni biskup João Lavrado. Bilo je radosno slaviti Boga s mnoštvom drugih nacija, a svi ujedinjeni oko stola Gospodnjega. Posljednji dan boravka u biskupiji posjetili smo grad Arcos de Valdevez gdje se nalazi svetište Gospe

od Peneda kojoj mnogi Portugalci hodočaste. Tu smo molili križni put te slavili svetu misu. Na samom kraju boravka i rastanku od domaćina bilo je obostranih suza, što je svojevrsni pokazatelj da je među nama nastalo pravo kršćansko zajedništvo.

Nakon nezaboravnih trenutaka u mjestu Sao Jorge uputili smo se prema Lisabonu koji je udaljen nekih tristotinjak kilometara. Na putu smo svratili u Fatimu poznato marijansko svetište, gdje smo na trgu s tisućama drugih mladih slavili svetu misu. Bio je neopisiv osjećaj pomoliti se u toj Crkvi u kojoj se nalazi i grob vidjelica ukazanja. Kratko smo se zadržali u Fatimi, ali put nas je zvao dalje kako bismo u večernjim satima stigli u Lisabon. Dočekali su nas volonteri i poveli nas do, za nas predviđenog, smještaja.

Sutradan je uslijedilo razgledavanje Lisabona, rodnoga grada našega, zapravo svjetskoga sveca, svetoga Ante. Posjetili smo baziliku podignutu i posvećenu njemu u čast te Crkvu koja je izgrađena na mjestu Svečeve rodne kuće.

Sljedeći je dan službeno započeo program susreta mladih s Papom koji je bio obilježen brojnim i različitim aktivnostima. Mi smo u jutarnjim satima odlazili u Crkvu Joao de Brito gdje smo tijekom četiri dana imali kateheze koje su održavali studentski kapelani iz Hrvatske, nakon kojih bi uslijedila sveta misa. Bilo je dirljivo vidjeti mlade iz Hrvatske okupljene oko stola Gospodnjega, zaognute zastavama, kako slave Boga, a nakon toga bi ispred Crkve nastavili zajedničko druženje uz pjesmu. Oko 1600 Hrvata je bilo na susretu u Lisabonu, i upravo se na ovom susretu osjetilo naše zajedništvo.

Svjetski susret mladih imao je svoj program u raznim četvrtima Lisabona prema tome

gdje su mladi bili smješteni. Zajedničkoj je bilo svima da su se mladi, pristigli iz čitavoga svijeta, kroz pjesmu, molitvu i radost zajedništva u različitosti pripremali za euharistijski susret s papom Franjom.

Iz programa za mlađe važno je izdvojiti doček i susret s papom Franjom, zatim križni put koji se održao u parku Eduardo VII. u Lisabonu. Središnji dio susreta bilo je klanjanje pred Presvetim Oltarskim sakramentom te bdjenje pod vedrim nebom koje je završilo svetom misom koju je predslavio papa Franjo na blagdan Preobraženja u koncelebraciji sa 700 biskupa te 10 000 svećenika. Papa je u propovijedi istaknuo: „Dragi mladi, želio bih svakoga od vas pogledati u oči i reći *ne bojte se!* Sada ću vam reći još nešto ljepše, sam Isus vas sada gleda. On vas poznaje, on zna što vam je u srcu; zna vaše radosti, vaše tuge, uspjehe i padove, poznaje vaše srce. I danas govorи na Svjetskom danu mladih *ne bojte se*, Isus će vam pomoći ostvariti vaše snove“.

Poseban je doživljaj slaviti Boga s milijun i pol mladih ljudi, koji teže jednome cilju; biti bliže k Bogu i ostvariti zajedništvo s njime, jer samo je u Bogu istinska sreća.

Nakon završetka susreta uputili smo se prema velikom marijanskom svetištu u Lurdru, gdje smo imali priliku sudjelovati u procesiji sa svijećama, umiti se u blagoslovljenoj vodi, moliti križni put, slaviti svetu misu, na tako milosnom mjestu boraviti i moliti za sebe i one koji su nam se preporučili u molitve. Po povratku smo svratili u Padovu kod naših dragih zagovornika sv. Leopolda Mandića i sv. Ante Padovanskog.

Ovo hodočašće mladih predivno je iskustvo koje je stvorilo zajedništvo jednih s drugima, a nadasve veće zajedništvo s Bogom. Hvala Trojedinomu Bogu na svim milostima primljenima kroz dane zajedničkog hoda.

s. Marija Matanović

Božja riječ kao putokaz

U Trpnju je od 24. do 28. kolovoza održana duhovna obnova za žene naslovljena *Tvoja riječ nozi je mojoj svjetiljka*. Voditeljice su bile s. Marta Škorić i s. Magdalena Višić a sudjelovalo je devet žena. Mjesto održavanja bio je sestrinski samostan u Trpnju, koji se prema prethodnom iskustvu pokazao kao poželjna molitveno-meditativna oaza.

Okosnica višednevne obnove bili su *bibliolog* i *lectio divina* uz pomoć kojih se nastojao ostvariti susret biblijske i životne priče, njihovo međusobno prožimanje i obogaćivanje. Uz dobru prethodnu pripravu i otvorenu suradnju svaka je sudionica na svoj način i svojim životnim iskustvima boli, patnje, radosti, neuništive nade, neumorne vjere i zahvalnosti nanovo pisala ili nastavljala dobro poznatu biblijsku priču, koja u značajskom smislu uvijek ostaje neiscrpna.

Molitveni raspored bio je bogat. Tako smo zajednički molile Časosolov i franjevačku krunicu, sudjelovale na euharistijskim slavlјima. Molitvom klanjanja u sestrinskoj kapeli te meditacijom uz more imale smo priliku produbljivati poruku biblijskih tekstova i uz pomoć istih bistriti pogled vjere na biblijske likove poput Abrahama, Mojsija, dobrog Samaritanca, levita, ranjenog čovjeka... Posebno iskustvo za sudionice bila je priprema za isповijed i osjećaj oslobođenosti nakon priznanja grijeha i odrješenja. Prema njihovom kazivanju, osjećale su kao da su grijehom bile svezane a posredovanjem Kristovog opraštanja oslobođene za novi život. Ovo sakramentalno sjedinjenje s Kristom, u isповijedi i euharistiji, središte je i smisao duhovne obnove. Vraća našemu biću prvotnu ljepotu kojom kao Božja stvorenja trebamo uvijek odisati.

Uz duhovni program kojim su sudionice bile jako zadovoljne, oduševljenje nije izostalo ni prilikom posjeta franjevačkom samostanu Gospe od Andjela u Orebiću te izleta u Dubrovnik, gdje smo posjetile naš samostan od Sigurate i upoznale se s brojnim kulturnim znamenitostima Grada.

Obogaćene svime što im je ponuđeno i za njih marljivo pripremljeno, krenule su sudionice svojim domovima pune dojmova. Među inima izdvojile su jedan koji se teško može opisati riječima, a to je prijateljsko ozračje i dobrodošlica sestara u trpanjskoj i dubrovačkoj zajednici. Majčinska briga sestara osjećala se u kuhinji, blagovaonici, kapeli, crkvi, dvorištu, vrtu, na stepenicama, terasi, jednostavno na svakom koraku i u svakom susretu.

Velikodušnost sestara, koja nam je mila i s kojom se ponosimo, zasigurno je zaslужna za izrečenu tvrdnju i želju sudionice, s kojom se i mi slažemo: „Trebalo bi opet ovako!“

s. Marta Škorić i s. Magdalena Višić

JEKA IZ AFRIKE

Duhovne vježbe u Luhwinji

Duhove vježbe za nas tri postulantkinje, dvije kandidatkinje i pet predkandidatkinja održane su u Luhwinji, od 12. do 17. lipnja 2023. godine. Voditelj duhovnih vježbi na temu *Živjeti naš duhovni poziv po primjeru sv. Franje danas u našoj afričkoj kulturi* bio je fra Marie Pascal, OFM. Fra Marie nam je otkrivaо na koji način možemo evangelizirati svijet i kako prilagoditi naše običaje životu i nauku Isusa Krista. Svaka kultura treba istinite i prave svjedoček kako bi duh Evanđelja prožeо naš svijet.

Redovnički život je poziv na nasljedovanje Krista i stoga nam je potrebno razvijati u svojem srcu osjećaje koji su u Isusu i prihvatići istu žrtvu. Duhovni poziv nije prvenstveno naš izbor i odluka već je to ustvari odgovor na Božji poziv i prepustanje njegovu vodstvu. Tumačeći tekst iz Lukina evanđelja (Lk 9,57-62) fra Marie nam je predstavio tri osnovna uvjeta za življenje duhovnog poziva: prihvatanje življenja siromaštva, spremnost naviještanja Evanđelja i vjernost do kraja. Siromaštvo po primjeru svetog Franje ostvaruje se življenjem triju uvjeta: ništa ne posjedovati,

biti jednostavan i skroman i imati potpuno povjerenje u Boga.

Isto tako važno je znati da svaki duhovni poziv ima svoj početak u obitelji. Nije ga lako prepoznati niti shvatiti stoga je svakom od nas potrebno i vrijeme i pomoć u razlučivanju, kao Samuelu kojem je pomogao Eli. Uz navedeno postoje i dva prepoznatljiva znaka duhovnog poziva kao što su: ljubav za molitvu te življenje u radosti i bez licemjerja. Od velike je važnosti i osjećaj pripadnosti redovničkoj obitelji koju sestre svjedoče u susretima i jednostavnosti.

U tom su nas duhu primile naše starije sestre. One su sve dane duhovnih vježbi o nama lijepo skrbile te nam ništa nije nedostajalo. Neka ih Gospodin nagradi i dade im snagu i milost za život. Neka snaga Duha Svetoga bude uvek s njima kako bi mu mogle biti vjerne u sve dane života.

Hvala zajednici što nam je upriličila ovih duhovnih vježbi, koje su jako važne za naš duhovni rast i redovnički odgoj.

Anuarite Shukuru Buzege, *kandidatkinja*

Hvaljen budi, Gospodine moj!

Duhovne vježbe u Misiji DR Kongo za devet sestara i pet novakinja naše zajednice,, koje se pripremaju za polaganje prvih redovničkih zavjeta, održane su od 12. do 21. srpnja u Luhwinji.

Po dolasku u samostan u Luhwinji, sestre su nam priredile lijep i srdačan doček koji nas je odmah na početku duhovnih vježbi ohrabrio. Duhovne vježbe na temu *Hvaljen budi Gospodine moj!* predvodio je fra Jean Claude Carhondagwam, OFM, koji nam je približio načine slavljenja Gospodina posvešćujući kako ga možemo slaviti u svim životnim situacijama. Osvrćući se na svetopisamske tekstove koji govore o slavljenju Gospodina analizirao je hvalospjev trojice dječaka u užarenoj peći iz Knjige proroka Danijela. Naglasio je kako ovaj hvalospjev nije nastao u radosnoj situaciji, već naprotiv u trenucima patnje koju su trojica dječaka trebali podnosići zbog svjedočanstva svoje vjere. Poticaj je to i nama da budemo vjerne kršćanskim i redovničkim obećanjima te imamo povjerenja u Boga, jer Njemu ništa nije nemoguće.

Drugi biblijski tekst koji nam je svećenik protumačio je hvalospjev Blažene Djevice Marije *Veliča*, koji nalazimo u Lukinom evanđelju. Marija je bila mlada djevojka, slična djevojkama svoga vremena. Poslije riječi koje joj je uputio anđeo, ona mijenja svoje osobne planove, otvara se novome i, ne gledajući na sve poteškoće i probleme s kojima se kao neudana trudna djevojka trebala suočiti, prihvata Božju volju riječima: „Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi“. U pohodu Elizabeti, ispunjena radošću, slavi Gospodina kličući svoj *Veliča*. Marijin hvalospjev, inspiriran svetopisamskim tekstom, usmjerava nas da meditiramo riječ Božju i učinimo je svojom riječju, hvaleći time Boga.

Naposljetu, kao velikog slavitelja Gospodina, voditelj nam je predstavio našeg svetog oca Franju. On se u stvaranju *Hvalospjeva stvorenjima* također nadahnjivao svetopisamskim tekstovima, osobnom dubokom meditacijom i kontemplacijom. Sv. Franju je resila velika ljubav prema Kristu. Htio ga je *ukorak* slijediti. Primjer sv. Franje, koji je u svakom stvorenju video brata i sestru, i nas nadahnjuje da, promatrajući stvoreni svijet, kontempliramo Božje stvaranje, slavimo Stvoritelja u djelima njegovim. Voditelj nas je također potaknuo da se preispitamo i započnemo osobnu obnovu kako bismo uvidjeli sva dobročinstava kojima nas Bog obdaruje.

Slijedeći primjere trojice dječaka koji slave Gospodina u užarenoj peći, Blažene Djevице Marije i svetoga Franje pozvane smo slaviti Gospodina u svakoj situaciji svoga života.

Dane molitve i sabranosti zaključile smo u petak 21. srpnja euharistijskim slavljem tijekom kojeg su sestre obnovile redovničke zavjete.

Za vrijeme duhovnih vježbi, u molitvi i sabranosti, uvelike nam je pomagala tišina i ljepota prirode koja nas je okruživala, a u svesrdnoj brizi sestara, koje su skrbile za sve što nam je bilo potrebno, osjetile smo sestrinsku ljubav.

Ovi su dani za nas novakinje bili izvrsno iskustvo i vrijeme ponovnog preispitivanja želje za posvećenjem života Bogu po redovničkim zavjetima. Pouke koje smo doatile od svećenika poticaj su nam i ohrabrenje da cijelim svojim životom i u svim životnim situacijama slavimo i hvalimo Gospodina.

s. Jeanne d'Arc Asifiwe i s. Ghislaine Borhere, *novakinje*

Radosno življenje vjernosti

Na blagdan sv. Dominika, 8. kolovoza sedam sestara s privremenim zavjetima iz Misije DR Kongo obnovile su redovničke zavjete u samostanskoj kapeli u Bukavuu-Ngubi.

Obnovi zavjeta prethodio je dan duhovne obnove u duhovnom centru *Amani* koju je predvodio o. Vincent Van Haelst, DI. Govoreći o, za nas važnoj temi *Radosno življenje naše vjernosti*, o. Vincent nas je potaknuo na življenje i čuvanje mira u srcu. Podsjetio nas je kako naša radost uvijek mora dolaziti od samoga Boga. Kad činimo dobro našem bližnjemu, Bog je onaj koji nas nadahnjuje na to dobro te ne trebamo tražiti nikakvu naknadu niti priznanje od ljudi. Unatoč svim mogućim

životnim poteškoćama trebamo tražiti i čuvati mir i radost srca, sjedinjujući svoju patnju s Isusovom.

Posvijestio nam je kako se u prigodi obnove redovničkih zavjeta trebamo prisjetiti našeg početka i naše prve želje za redovničkim životom. Naše sebedarje treba imati izvor u daru samog Isusa, koji je sebe darovao za nas. Dajući se, On je postao Žrtva, Žrtvenik i Svećenik. Njegova majka Marija također nam može biti uzor potpunog predanja Bogu. Ona je Bogu posvetila cijelo svoje biće, a sve svoje životne planove podredila je Njegovoј volji. Govoreći o našim međusobnim odnosima p. Vincent nas je upozorio da se udaljimo od svake ljubomore koja u zajednici stvara

razdor, sve vrste nasilja i nerazumijevanja među ljudima.

U propovijedi tijekom misnog slavlja o. Vincent je istaknuo kako vjernici laici u nama najprije vide osobu koja se potpuno posvetila Bogu u otvorenoj ljubavi koja ne zatvara svoje ruke nikome. Neki se dive i našem življenju u poniznosti koja ne traži moć ni dominaciju nad drugima. Potaknuo nas je, također, da tražimo od Boga milost za iskrenim i zauzetim življenjem redovničkog poziva.

Nakon misnog slavlja uslijedio je zajednički doručak sa sestrama, u duhu franjevačke jednostavnosti i radosti. Susreli smo se zatim i s provincijskom predstojnicom

s. Lidijom Bernardicom Matijević koja nam je čestitala na ovom koraku i pozvala nas da živimo uvijek u potpunom povjerenju prema Bogu. Pouzdavajući se u Njega, naglasila je, uvijek ćemo naći pomoći i rješenje za sve naše poteškoće i obeshrabrenja.

U svim našim molitvama bila je jako prisutna i naša s. Clara Ernestine Munguburha koja je obnovila svoje zavjete u našoj zajednici u Rwanyeni u Ugandi. U duhu sjedinjene s njom, zahvaljujemo dragom Bogu za ovaj dar obnove naše vjernosti Njegovu pozivu, slijedeći stope Njegovog Sina po primjeru našeg svetog Oca Franje.

s. Victorine Nzigire Balibuno

Početak novicijata u DR Kongu

Uoči blagdana sv. Klare, 10 kolovoza za nas tri postulantkinje u DR Kongu započelo je novo razdoblje u pripravi za posvećeni život - novicijat. Za početak novicijata naša odgojiteljica s. Samuela Šimunović pripremila nas je objasnivši nam značenje i važnost ove etape redovničkog odgoja. Isto tako zajednica nam je organizirala dan duhovne obnove koju je predvodio fra Emmanuel Katembo, OFM. Temu duhovne obnove *Biti novakinja po primjeru svetog Franje Asiškog* voditelj nam je predstavio u dva dijela: novicijat u općenitom crkvenom značenju i novicijat u franjevačkom duhu.

Svoje predavanje voditelj je započeo, nama provokativnim, pitanjem: „Je li Franjo prošao godinu novicijata?“. U izričitom smislu Franjo nije imao godinu novicijata no u širem smislu moglo bi se reći da je Franjo ipak obavio svoj novicijat. Franjinim novicijatom možemo

smatrati njegovo odvajanje od roditelja i obiteljskog bogatstva kao i vrijeme kušnje provedeno u kućnom pritvoru obiteljske kuće. Tijekom svog novicijata sv. Franjo je naučio dijeliti sa siromašnima i dao se nadahnuti i voditi duhom evanđelja.

Želimo li i mi danas živjeti novicijat u Franjinom duhu potrebno nam je znati činiti pokoru i težiti za trajnim obraćenjem, pošteno i zdušno raditi te izbjegavati nemar i lijenos. Kako bismo ostale slobodne izbjegavati nam je navezanost na materijalna dobra. Naprotiv, rasti nam je u siromaštvu i neposjedovanju ničeg osobnog. Tijekom priprave imale smo dovoljno vremena za osobnu molitvu i razmišljanje o svemu naučenom te mogućnost svete isповijedi kako bismo što bolje i u mirnijem duhu započele ovu važnu odgojnu etapu.

Obred uvođenja u novicijat upriličen je tijekom molitve Prve večernje blagdana sv. Klare Asiške. Tijekom molitve nas je provincijska predstojnica s. Lidija Bernardica Matijević prozvala novim imenima: s. Bernardine, s. Florance i s. Bakhita. Ova večer za nas će ostati nezaboravna. Posebnu nam je radost pričinjala prisutnost provincijske predstojnice s. Lidije Bernardice koja nas je uvela u novicijat.

Neka Bog bude zauvijek slavljen, zbog svih dobara kojima nas obasipa.

s. Bernardine, s. Florance i s. Bakhita

Godina novicijata

Prošle godine uoči blagdana sv. Klare, 10. kolovoza 2022. godine, nas pet postulankinja započelo je godinu novicijata. U novicijat nas je uvela s. Françoise Balibuno Ciza, povjerenica sestara u Misiji u DR Kongu i povjerila nas našoj voditeljici s. Samuely Šimunović.

Voditeljica nas je u svoj svojoj raspoloživosti i pristupačnosti vodila tijekom ove, za redovnički život, jako važne odgojne godine. Imale smo mogućnost napredovati u različitim dimenzijama osobnosti: općeljudskom i duhovnom odgoju, odgoju u franjevačkom i redovničkom duhu. Pouke i duhovno praćenje izmjenjivali su se s radom i životom u zajednici sa sestrama i postulantkinjama. Uz pouke u našoj zajednici slijedili smo pouke, seminare, konferencije i redovitu mjesečnu dohovnu obnovu u inernovicijatskoj školi zajedno s novakinjama drugih redovničkih zajednica iz Bukavua. Kako bismo mogle duhovno

rasti imale smo mogućnost za redovitu isповijed. Svećenik koji je dolazio u našu zajednicu bio nam je na raspolaganju te nam je posvećivao dosta svog vremena. U samospoznaji i razlučivanju redovničkog zvanja pomoglo nam je i periodično vrednovanje odgojnog hoda kao i osobni susret s povjerenicom sestara u Misiji. Uz rad na sebi i produbljivanje redovničkih tema dobro nam je došao i izlet koji je internovicijatska škola organizirala za sve odgajanice, profesore i odgojiteljice. Posjetili smo glavni vodovod za grad Bukavu koji se nalazi u jednom obližnjem selu.

Na početku novicijata imale smo veliku radost susresti vrhovnu predstojnicu s. Klaru Šimunović koja je tijekom mjeseca rujna 2022. godine bila u kanonskom pohodu. Radovali smo se njezinoj prisutnosti među nama i mogućnosti osobnog susreta. A na kraju novicijata, za svečanosti polaganja prvih redovničkih zavjeta, u kanonskom

pohodu sestrama bila je provincijska predstojnica s. Lidija Bernadica Matijević, koja je i primila naše redovničke zavjete. Zanimljivo, novicijat smo počeli s vrhovnom a zaključili s provincijskom predstojnjicom. Uistinu, Bog ima svoje načine da nas pothađa i ohrabruje.

Vrijeme novicijata proživjeli smo u radosti, miru i rastu u sestrinskoj ljubavi.

Zaključile smo ga na najbolji mogući način: osmodnevnim duhovnim vježbama u tišini u Luhwinji i našim posvećenjem po polaganju redovničkih zavjeta na blagdan svete Klare.

Bogu hvala za ovo milosno vrijeme za svaku od nas. Hvala i sestrama na povjerenju i duhu sestrinstva koji nas odgaja.

s. Alice Neema Kasoki

Što da uzvratim Gospodinu za sve što mi je učinio?

Na blagdan sv. Klare Asiške, nas pet dosadašnjih novakinja položilo je svoje prve redovničke zavjete u Družbi Školskih sestara franjevaka Krista Kralja. Zahvaljujemo Gospodinu za ovaj milosni, za nas tako poseban dan.

Zahvaljujemo i našim sestrama koje su nam omogućile da se za ovaj osobiti događaj duhovno pripremimo. Poslijе obavljenih duhovnih vježbi sa sestrama u Luhwinji, sestre su nam organizirale dvodnevni seminar na temu *Kako živjeti redovničke zavjete po primjeru svetog Franje Asiškog?* kojeg je predvodio fra Gabriel Mushagalusa, OFM. Uoči zavjeta, kako bismo se što bolje duhovno pripravile, u duhovnom centru *Amani* imale smo *dan pustinje*, vrijeme povlačenja i intenzivne osobne molitve.

Svečano euharistijsko slavlje na dan zavjetovanja, slavljen je u velikoj kapeli isusovačkog kolegija *Alfajiri*, a predvodio ga je, u koncelebraciji s dvadesetak svećenika, Raymond Kon-golo, DI, župnik naše župe svetog Petra Klavera u Ngubi i izaslanik nadbiskupa Bukavua. U svečanoj procesiji bile smo u pratinji naših roditelja i sestara, a na poziv odgojiteljice

pristupile smo oltaru u pratinji roditelja koji su nas tim činom *dopratili i predali* zajednici i Crkvi. Odgovor svake od nas „Zvao si me Gospodine, evo me“ označio je našu spremnost i odvažnost da pristupimo i Njemu služimo. Za svaku od nas posebno dirljivo je bilo izričanje obrasca zavjetovanja za što smo se spremale meditirajući i produbljujući značenje svake njegove riječi. U slobodi i smirenosti, nas tri sestre izgovorile smo ovaj obrazac na francuskom, a dvije sestre na *mashi* jeziku. Božja prisutnost je ispunjala naše srce radošću i milošću koja nam je ozarila lica nekom posebnom ljepotom. Cijelo misno slavlje, liturgijska čitanja, prostor kapele, zbor... sve je bilo lijepo pripremljeno te su svi prisutni mogli radosno sudjelovati u ovom misnom slavlju.

Poslije euharistije nastavili smo slavlje svečanim ručkom zajedno s našim obiteljima i uzvanicima u župnoj dvorani *Bakanja*. Zahvaljujući trudu sestara dvorana je za ovu prigodu bila svećano uređena. Naši roditelji i prisutni članovi obitelji bili su presretni i ispunjeni ponosom. Posebnost našeg zavjetovanja bila je i prisutnost naše provincijske predstojnice, s. Lidije Bernardice Matijević koja je u ime zajednice primila naše zavjete.

Neka je zauvijek slavljen Bog za milost našeg posvećenja po redovničkim zavjetima.

s. Edithe Bwemere i s. Catherine Bulangalire

Sestrinski susret u srcu Afrike

Prilikom kanonske vizitacije i prvog posjeta Misiji u Demokratskoj Republici Kongo i zajednici sestara u Ugandi u Rwanyeni, na putu za Kampalu s. Lidija Bernardica Matijević, provincijska predstojnica Splitske provincije Presvetog Srca Isusova posjetila je zajednicu sestara naše

Bosansko-hrvatske provincije u Rwentobu. Uz s. Lidiju došle su nam još četiri sestre: s. Mislava Prkić, dugogodišnja misionarka u Kongu, s. Francoise Balibuno Ciza, povjerenica Misije u Kongu, s. Immaculee Mauwa Kashera i s. Theresitte Nshobole Mufuliru, studentica teologije u Splitu.

Sestre su nas posjetile 31. kolovoza, a već sljedeći dan su nastavile putovanje. Radostno smo dočekale naše sestre, a kućna predstojnica s. Ivka Lučić, izrazila im je srdačnu dobrodošlicu i želju da im boravak među nama bude ugodan.

Iako kratko, sestre su imale priliku vidjeti gdje se nalazimo i što radimo. S. Lidija Bernardica je, nakon upoznavanja sa zajednicom i susreta sa sestrama, napisala u Knjigu dojmova: „Zadivljene smo onim što su sestre postigle tijekom prvih pet godina boravka ovdje“. Uz Božju pomoć i sestrinsku podršku nadamo se i dalnjem napretku ove zajednice. Pomoć najpotrebnijima u ovim krajevima donosi blagoslov cijeloj našoj Kongregaciji.

Sljedeće jutro, u našoj kapeli slavile smo svetu misu za sve sestre naše Družbe koju je predslavio gvardijan iz župe Rushooka fra Peter Mburu. U propovijedi se fra Peter osvrnuo na evanđelje dana (Mt 25,1-13), koje govori o mudrim i ludim djevicama. Istaknuo je kako je potrebno moliti za sestre u apostolatu kao i za one koji ostaju u svojim zajednicama služeći onima kojima je pomoć potrebna. Potaknuo nas je na razmišljanje o ludim djevicama i razlozima

zbog kojih su izgubile svoju priliku da uđu na svadbu sa zaručnikom. Zbog čega im je odbijeno ono što su tražile? Kako se mi osjećamo kada nam je nešto odbijeno? Potrebno je moliti da i mi u našem apostolatu ne zaboravimo potrebe drugih. I mi unutar zajednica trebamo moliti jedni za druge, ne odbacujući nikoga. „Ako patimo, trebamo patiti zajedno, ako uspijevamo, uspijevamo zajedno, to je poruka našeg zajedničkog života“, zaključio je propovjednik.

Nakon svete mise uslijedio je zajednički doručak, a potom putovanje i odlazak. Poželjele smo našim sestrama sretan put i povratak na odredište. Susreti obogaćuju, a još su posebniji oni sa sestrama ili nekim iz domovine. Obogaćene ovim susretom, zahvalne smo s. Lidiji Bernardici i ostalim sestrama na posjetu, nadajući se da će se ponoviti i biti barem malo duži.

Bogu zahvaljujemo i za mnoge primljene darove među kojima je i dar sestrinstva i zajedništva. Osim toga, danas smo obdareni i kišom koja je pala nakon više mjeseci suše i prašine. Obdareni tolikim blagoslovima od Boga, poželimo ih i jedni drugima.

s. Kata Karadža

NAŠI POKOJNICI

S. M. Matilda Čarić

Blagoslovljen Bog i Otac Gospodina našega Isusa Krista, Otac milosrđa i Bog svake utjehe!
(2 Kor 1,3)

Okrijepljena svetim sakramentima, dana 5. srpnja 2023. u Splitu, u 98. godini života i 78. redovništva blago je u Gospodinu usnula naša draga sestra Matilda Čarić.

Sprovod drage nam pokojnice bio je u četvrtak 6. srpnja 2023. u 13,15 sati u Splitu na groblju Lovrinac. Sveta misa zadušnica slavila se nakon sprovođanja u samostanskoj kapeli na Lovretu.

Oproštajni govor

U ranim jutarnjim satima 5. srpnja 2023., na blagdan svetih apostola Ćirila i Metoda, u 98. godini života i 78. redovništva, tihu kao što je posljednjih godina i živjela, napustila nas je naša draga s. Matilda Čarić.

S. Matilda, krsnim imenom Andželka, rođena je 23. srpnja 1925. godine u Brnazama kod Sinja od oca Jure i majke Mare rođ. Ivković. Odrastajući u brojnoj i pobožnoj obitelji zajedno s dva brata i dvije sestre, u teškim prijeratnim i ratnim vremenima Andželka je odmalena učila snagu crpiti u molitvi, a životne poteškoće povjeravati Božjoj providnosti. Obiteljska molitva i prisutnost sestara u obližnjem svetištu Gospe Sinjske učinili su da sjeme duhovnog zvanja, posijano duboko u Andželkino biće, prokljija i uzraste.

Poželjevši služiti Gospodinu kao redovnica u siječnju 1943., s nepunih osamnaest godina pristupa zajednici Školskih sestara franjevaka u Splitu na Lovretu. U postulaturu je primljen 14. veljače 1945., a kanonsku godinu novicijata započela je iste godine, na svetkovinu Velike Gospe.

Nakon polaganja prvih zavjeta zajednica joj povjerava brigu o uređivanju rublja, službu u kojoj će s. Matilda ostati cijeli svoj radni vijek, punih šest desetljeća. Uz brigu o rublju, onamo gdje je bila poslana, redovito je pomagala i u različitim domaćinskim poslovima. Kao mlada sestra požrtvovno je služila u dva navrata u Sinju (u Franjevačkom sjemeništu od 1946. do 1947., u samostanu od 1950. do 1952.) i u Nadbiskupskom sjemeništu *Zmajević* u Zadru (1947.-1948., 1953.-1969.). Službe u sjemeništima bile su s. Matildi osobito drage, budući da je voljela biti okružena mladim ljudima čiji je duh i sama baštinila. Zbog svoje požrtvovnosti i vedrog duha bila je omiljena među budućim svećenicima i redovnicima. Osim u sjemeništima, službu je vršila i u franjevačkim samostanima na Hvaru (1948.-1950.), na Obali u Splitu (1952.-1953.) te u samostanu Male braće u Dubrovniku (1969.-1970.). Trinaest godina služila je u samostanu franjevaca trećoredaca u Odri (1970.-1983.), a najduže, pune 23 godine (1983.- 2006.), zadržala se na službi u Franjevačkom samostanu u Omišu.

U provincijsko središte na Lovret vratila se 2006. godine te nastavila pomagati oko rublja koliko su joj tjelesne snage dopuštale. Posljednje vrijeme ovozemaljskog putovanja, pritisnuta godinama i iscrpljena teškim poslovima, provela je na bolesničkom katu u provincijskom središtu.

Gospodin je s. Matildu blagoslovio dobrim zdravljem i dugim životom kojeg je ispunila predanim i samozatajnim služenjem Njemu na slavu. Težina napornog rada na s. Matildi nije se opažala. Redovnički život živjela je naizgled s lakoćom prihvatajući stvarnost jednostavnošću svojstvenom Božjim ljudima kojima se životna snaga u služenju drugima obnavlja. O svojim tegobama s. Matilda uglavnom nije govorila niti što posebno za sebe tražila. Vođena plemenitom željom da drugima bude na usluzi, uvijek je i za svakoga imala lijepu riječ, a *teret i žegu dana* znala je, sebi i drugima, olakšati svojom dosjetljivošću i smisлом za humor. Ovaj dar oplemenio je živote mnogih te zacijelo među onima koji su je poznavali nema onoga tko se s osmijehom ne bi mogao prisjetiti barem jedne anegdote iz života s. Matilde. U skladu sa svojom vedrom naravi voljela je pjesmom slaviti Gospodina, a gajila je i osobitu pobožnost prema Blaženoj Djevici Mariji kojoj se u svakoj svojoj potrebi utjecala.

Draga s. Matilda, hvala Vam za svjedočanstvo franjevačke jednostavnosti i redovničke vjernosti i predanosti Gospodinu tijekom gotovo osam desetljeća redovničkog života. Hvala Vam za svaki trenutak koji ste nam uljepšali svojom vedrinom i radošću koju ste širili gdje god ste bili. Po njoj ćemo Vas pamtitи.

Duboko vjerujući da je Vaša životna snaga izvirala iz povezanosti s Gospodinom, molimo Njega, Kralja svega stvorenog, da svako Vaše dobro djelo obilato nagradi u svome kraljevstvu.

Uime Školskih sestara Provincije Presvetog Srca Isusova obitelji pokojne s. Matilde izražavam iskrenu sućut.

Počivala u miru Božjem.

s. Marina Fuštar

S. M. Aleksija Marušić

Živimo li ili umiremo – Gospodinovi smo. (Rim 14,8)

Okrijepljena svetim sakramentima, dana 24. srpnja 2023. u Splitu, u 87. godini života i 60. redovništva blago je u Gospodinu usnula naša draga sestra Aleksija Marušić.

Sprovod drage nam pokojnice bio je u srijedu 26. srpnja 2023. u 14 sati u Splitu na groblju Lovrinac. Sveta misa zadušnica slavila se nakon sprovoda u samostanskoj kapeli na Lovretu.

Oproštajni govor

U poslijepodnevnim satima 24. srpnja 2023. godine, okružena brigom i praćena molitvom sestara svoje ovozemaljsko putovanje završila je naša draga s. Aleksija Marušić.

S. Aleksija, krsnim imenom Manda, rođena je na Badnjak 1936. godine u Vidu kod Metkovića od oca Andrije i majke Jurke rođ. Ilić. Odrastajući u brojnoj kršćanskoj obitelji u kojoj se živjelo od vjere i molitve, Manda je zarana stekla čvrste temelje za krepstan život. Od najranije dobi požrtvovno je pomagala u kućanskim poslovima i odgoju mlađe djece pokazujući već tada smisao za žrtvu i služenje.

Sjeme duhovnog zvanja u Mandi je kljalo dugo. Želju i poziv da bude redovnica povjerila je najprije svojoj sestri Andrijani, želeći poput nje služiti u našoj zajednici u koju ju je put vodio na nešto drukčiji način. Stjecajem okolnosti svoj redovnički život započinje kod sestara Službenica milosrđa 1963. godine. Obavlјajući službu kuvarice i brinući o djeci s. Aleksija je kao sestra ančela služila u Viljevu, Kaštel Štafiliću, Cresu i Kaštel Sućurcu. No više od dva desetljeća koliko je provela kod sestara Službenica milosrđa čeznula je s. Aleksija postati sestrom franjevkom i članicom naše Družbe. Provincijska uprava joj 1987. godine odočarava prijelaz u našu Provinciju, a želja da postane sestra franjevka ostvarila se s. Aleksiji 2. srpnja 1990. kada je, polaganjem doživotnih zavjeta, postala punopravna članica naše Družbe. Nakon godina čekanja nije krila zadovoljstvo onim što je doživjela kao ispunjenje svog životnog poziva.

Zajednica joj po dolasku povjerava službu kuharice koju je obavljala najprije u samostanu franjevaca trećoredaca na Ksaveru (1987.-1988), a potom u našim kućama u Sinju (1988.-1989.), na Pagu (1993.-1994.) te u sestrinskoj zajednici na Trpnju, u kojoj će ostati najduže: od 1994.-2012. godine. Svoju dužnost kuharice vršila je požrtvovno i besprijekorno, savjesno brinući oko svakog detalja, a osobitu radost pričinjalo joj je ukoliko bi kome mogla iskazati gostoprимstvo. Osim u kuhinji s. Aleksija je pomagala i u crkvenoj radionici na Lovretu (1989.-1993.), a istaćani smisao za lijepo, dok ju je zdravlje služilo, iskazivala je izradom ručnih radova.

Godine 2012. zbog narušenog zdravlja Trpanj zamjenjuje provincijskim središtem na Lovretu, gdje će provesti posljednje godine života. Uznapredovalu bolest i nemoć, a naposljetku i potpunu ovisnost o tuđoj pomoći, s. Aleksija je podnosila jobovskom strpljivošću, zahvalna za svako primljeno dobročinstvo. Kao i tijekom cijelog života tako i na njegovom kraju na poteškoće koje su je snalazile odgovarala je predanjem u Božju volju, svjedočeći tako veliku vjeru i pouzdanje u Gospodina. Vjerujemo da su njezina iznimna strpljivost i prihvatanje trpljenja proizlazile iz ustrajne molitve i čvrste povezanosti s Gospodinom.

S. Aleksiju krasila je blaga narav i plemenitost. U svojoj dobrohotnosti, za svoje je bližnje pronalazila samo lijepe riječi. Prema svakoj osobi ophodila se ljubazno i s blagošću, a osobitu ljubav i poštovanje gajila je prema svećenicima. Od franjevačkog duha baštinila je ljubav prema prirodi, skromnost, jednostavnost i radost koja se često pretakala u pjesmu u čast Gospodinu.

Prije nešto manje od devet desetljeća, uoči Božića, svijet je obogaćen njezinim rođenjem. Vjerujemo da je danas ovim svojim prijelazom rođena za Nebo.

Draga s. Aleksija, hvala Vam za svjedočanstvo nesebičnog služenja, strpljivosti i potpunog predanja u Božju volju. Svoj ste redovnički život proživjeli samozatajno, bez puno riječi, puštajući da vaša djela propovijedaju mudrost malenih koje je Krist osobito ljubio. On, naš Spasitelj, za koga ste ustrajno hodili u vjeri neka Vam udijeli odmor od ovozemaljskih npora i nagradi Vas vječnim mirom u sebi.

Uime Školskih sestara Provincije Presvetog Srca Isusova s. Andrijani i obitelji pokojne s. Aleksije izražavam iskrenu sućut.

Počivala u miru Božjem!

s. Marina Fuštar

Sestre naše Družbe

s. M. Matilda Čarić, živjela 97 godina, u Družbi 77 godina,
preminula 5. srpnja 2023., Split

s. M. Ivana Povše, živjela 91 godinu, u Družbi 62 godine,
preminula 7. srpnja 2023., Ljubljana

s. M. Aleksija Marušić, živjela 86 godina, u Družbi 33 godine
preminula 24. srpnja 2023., Split

s. M. Magdalena Stopar, živjela 98 godina, u Družbi 75 godina
preminula 04. rujna 2023., Brezje

s. M. Ana Tikvić, živjela 92 godine, u Družbi 69 godina
preminula 21. rujna 2023., Livno

Rodbina sestara

Emmanuel Marhegeko, otac naše s. Clare Ernestine Munguoburha, preminuo 19.
lipnja 2023.

Pera (Zora) Dolić, majka naše s. Nade, preminula 14. kolovoza 2023.

Stanka Jenjić, sestra naše s. Celestine, preminula 23. kolovoza 2023.

Pava Majić, sestra naše s. Ksenije, preminula 26. kolovoza 2023.

Zahvale

Emmanuel Marhegeko rođen je 25. 12. 1942. u selu Mulamba. Otac je devetoro djece, djed pedesetpetero unučadi i pradjed deset praprunučadi. Skrbio je za svoju djecu kako bi mi svi mogli ići u školu. Za života, dok su mu to tjelesne snage dočekale, bio je angažiran u crkvi kao vjeroučitelj i pomoćnik u dijeljenju pričesti. Bio je također i član molitvene grupe bratstva Charles de Foucauld. Bio je prepoznatljiv po svojoj ljubavi za molitvu, osobito molitvu krunice koja mu je uvijek bila u rukama. Svakodnevno je u podne molio krunicu u čast Blažene Djevice Marije i u 15 h u čast Milosrđa Božjeg. Dok je još mogao hodati redovit je bio na klanjanju Presvetom Sakramentu koje je bilo organizirano četvrtkom u župi. Naučio nas je moliti prije jela, prije spavanja, prije ustajanja i prije započinjanja bilo kojeg posla. Da bi nas kao djecu

bolje privolio za molitvu znao je molitve pretvorit u pjesme kako bismo ih lakše zapamtili. Tijekom rata 1996. godine, a tada je župa bila još dosta daleko od našeg sela, svećenik je dopustio da čuvamo posvećene hostije u našoj kući i tada je tata svaki dan imao vrijeme klanjanja pred Presvetim. Svi su prepoznavali njegovu dječju jednostavnost i poniznost. Malo je govorio, a lako je opraštao drugima i pitao oproštenje za svoje greške. Redovito se ispovijedao. Svake godine kupovao je liturgijski kalendar kako bi u kući mogao čitati i razmatrati liturgijska čitanja svakog dana. Silno je poštivao svećenike.

Počeo je poboljševati 2019. godine. Okrijepljen sakramentom bolesničkog pomazanja 19. lipnja 2023. u večernjim satima preselio se u vječnost. Pokopan je slijedećeg dana, 20. lipnja. Prema našem običaju, sveta misa i ukop bili su u dvorištu naše obiteljske kuće. Misu je slavio naš župnik Župe sv. Klare Asiške – Mulamba, i potom blagoslovio grob. Ja nisam mogla biti nazočna, ali moje sestre, njih jedanaest i jedan franjevački đakon, jesu. Njihova me prisutnost utješila i ohrabrla. I moja cijela obitelj bila je ganuta i zahvalna za prisutnost sestara.

U moje osobno ime i uime svoje obitelji ovim putem izričem cijeloj zajednici iskrenu zahvalu za prisutnost i pomoć u ovom za nas teškom trenutku.

s. Clare Ernestine Munguoburha

* * *

Drage sestre, nakon kratke bolesti prestalo je kucati srce moje majke na vigiliju Uznesenja Blažene Djevice Marije. Preteško mi je bilo čuti da moje majke nema više. Bol je razdirala moje srce. Sama pomisao da više neću vidjeti majku bila je preteška.

Dok pišem ovu zahvalu naviru mi riječi i sjećana utjehe koje je znala podijeliti s nama. Bila je samozatajna, povučena, osoba od velikog povjerenja, pobožna Bogu i Blaženoj Djevici Mariji. Znala je reći: „Sve što mi Bog da primit će i nositi uz Božju pomoć, i dobro i зло“. Utjeha joj je bila krunica koju je često molila. Molitvom se žarko utjecala i Božjem milosrđu. Sve je polagala u volju Božju. Zahvalna sam Bogu za sve što je moja majka učinila za sve nas. Iskreno zahvaljujem svim sestrama koje su nazočile posljednjem ispraćaju moje majke kao i onima koje su mi na bilo koji način iskazale svoju bližinu i podršku u ovim teškim trenucima. Preporučam ju i nadalje u vaše molitve. A Bog kojem se uvijek utjecala svojim molitvama neka joj bude nagrada u nebeskom kraljevstvu.

Vaša s. Nada Dolić

* * *

U svoje ime i uime svoje obitelji, zahvaljujem sestrama na iskrenim izrazima sućuti povodom smrti moje drage sestre Stanke Jenjić. Posebna hvala onim sestrama koje su, a bilo ih je u velikom broju, došle na posljednji ispraćaj na groblju Šatrinica u Glavicama.

Zahvalna Gospodinu za njezin život, za dobrotu i radost koju je darivala svima oko sebe, toplo je preporučam u vaše molitve.

Zahvalna s. Celestina Masnić

* * *

Drage sestre, u 104. godini života preminula je moja draga sestra Pava Majić. Vrijeme svojeg zemaljskog putovanja proživjela je čvrsto vjerujući i uzdajući se u Gospodina, On neka je primi u svoje stanove. Ovim putem zahvaljujem svim sestrama na izrazima sućuti i molitvama za pokoj njezine duše. Počivala u miru Božjem!

Vaša s. Ksenija Balajić

PRILOZI

Obraćanje mons. Želimira Puljića prigodom imenovanja splitsko-makarskog nadbiskupa

Apostolska nuncijatura u Republici Hrvatskoj objavila je 8. rujna na blagdan Male Gospe da je Sveti Otac Franjo nadbiskupom Splitsko-makarske nadbiskupije imenovao mons. Zdenka Križića, dosadašnjeg gospičko-senjskog biskupa. Imenovanje je točno u podne javnosti objavio apostolski upravitelj Splitsko-makarske nadbiskupije mons. Želimir Puljić u Nadbiskupskom ordinarijatu u Splitu u nazočnosti predstavnika klera, redovnica i vjernika laika Splitsko-makarske nadbiskupije.

Započet ću ovo druženje jednom slikom iz Lukina evanđelja gdje stoji zabilježeno kako je jednoga dana „Isus pošao na goru gdje je proveo noć u molitvi. Kad se razdanilo, izabrao je između učenika dvanestoricu, koje je prozvao apostolima“ (Lk 6, 12-13). Oni su zapravo bili plod njegove molitve.

Prije pola godine preuzimajući upravu ove časne Nadbiskupije uputio sam (14. ožujka) svim ustanovama poziv na molitvu za novog pastira Splitsko-makarske nadbiskupije. Pola godine, dakle, molilo se po našim crkvama i samostanima za Crkvu, Papu, biskupe, svećenike i Bogu posvećene osobe. Posebice se molilo za novog nadbiskupa koji će „narodu biti uzor svetosti i revni navjestitelj Kristove istine“, te „poput svetog Dujma Bogu ugoditi, a povjerenog stado tješiti, blagoslivljati i Isusovim putem hrabro i razborito voditi.“

Danas sam vas pozvao službeno vam priopćiti da su naše molitve uslišane. Prije tri dana dobio sam službenu obavijest iz Nuncijature u kojem stoji da je Sveti Otac imenovao gospičko-senjskog biskupa, mons. Zdenka Križića, novim splitsko-makarskim nadbiskupom.

U nedavnom razgovoru u emisiji „Vidljivi tragovi“, prije petnaest dana, na upit „kad će biti imenovan novi nadbiskup?!“ odgovorio sam kako to „znaju samo odgovorni u Vatikanu“. Dodao sam ipak da su mi prije pola godine u prigodi imenovanja Apostolskim upraviteljem, obećali kako bi to „moglo biti do jeseni“. Našalio sam se „kako nisu precizirali do koje jeseni, ove i sljedeće“. Drago mi je ipak što se to dogodilo prije početka ove jeseni.

***

Životopis imenovanog nadbiskupa:

Mons. Zdenko Križić, krsnim i civilnim imenom Ivan, rođen je 2. veljače 1953. u Johovcu, u župi Foča u Vrhbosanskoj nadbiskupiji, kod Doboja u Bosni i Hercegovini.

Nakon završene srednje škole koju je pohađao kod otaca franjevaca konventualaca u Zagrebu, nastavio je studij filozofije kod otaca karmelićana u Firenci, a potom studij teologije na Papinskom teološkom fakultetu *Teresianum* u Rimu.

Prve redovničke zavjete u Redu bosonogih karmelićana (OCD) položio je 27. srpnja 1970. u Somboru, uzevši ime Zdenko od Bezgrješnog Srca Marijina. Doživotne zavjete položio je 16. srpnja 1976. u Zagrebu. Zaređen je za svećenika 26. lipnja 1977. u Zagrebu.

Nakon završenog teološkog studija nastavio je studij duhovnosti na Papinskom institutu duhovnosti „Teresianum“ u Rimu gdje je 1978. postigao magisterij, s radom o temi *Biblijski likovi u djelima svete Terezije Avilske*. Objavio je nekoliko članaka iz duhovnosti u revijama Posvećeni život i Bogoslovska smotra. Osim hrvatskog, dobro govori talijanski, a služi se i španjolskim jezikom.

Službe koje je obnašao u karmelskom redu:

- prefekt dječjeg sjemeništa otaca karmelićana u Zagrebu (1978. – 1984.);
- prvi savjetnik Komisarijata karmelićana (1984. – 1990.);
- prior samostana u Remetama u Zagrebu (1984. – 1990.);
- vanjski profesor na Institutu za kršćansku duhovnost u Zagrebu (1984. – 2012.);
- provincijal Hrvatske karmelske provincije svetog oca Josipa (1990. – 1996.);
- vikar provincije (1996. – 2002.);
- prior samostana u Remetama u Zagrebu (1996. – 1997.);
- prior novoosnovanog samostana u Krku (1997. – 2002.);
- magister novaka (1997. – 1999.);
- provincijal Hrvatske karmelske provincije svetog oca Josipa (2002. – 2003.);
- generalni vikar OCD-a (2003. – 2009.);
- prior samostana u Krku i provincijski savjetnik (2011. – 2012.);
- rektor karmelićanskog međunarodnog zavoda *Teresianum* u Rimu (2012. – 2016.).

Biskupom ordinarijem Gospičko-senjske biskupije imenovan je 4. travnja 2016., a za biskupa je zaređen 25. svibnja 2016.

U Hrvatskoj biskupskoj konferenciji je član Stalnog vijeća, predsjednik Biskupske komisije za liturgiju, član Biskupske komisije za Papinski hrvatski zavod sv. Jeronima, član Biskupske komisije za Hrvatski Caritas, član Mješovite komisije HBK i Hrvatske redovničke konferencije i predsjednik Vijeća za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života.

***

Čuli smo iz biografije našeg novog nadbiskupa kako je nakon studija teologije upisao specijalizaciju iz duhovnosti na Papinskom institutu *Teresianum* u Rimu gdje je 1978. napisao magistarski rad *Biblijski likovi u djelima sv. Terezije Avilske*. Kao dobar poznavatelj duhovnosti ove crkvene naučiteljice, uzeo je za biskupsko geslo njezine poznate riječi: „Bog sam dostaje!“ To je rečenica koju je ona napisala na papiriku i čuvala stalno u svom časoslovu, a glasi: „Neka te ništa ne zbuni i ne uplaši. Sve prolazi. Bog se ne mijenja – ostaje uvijek isti... Tko posjeduje Boga, tome ništa ne fali. Bog je jedini posve dostatan.“

Zahvalni smo Svetom Ocu za dar mons. Zdenka Križića ovoj nadbiskupiji. Vama koji ste nazočili ovom činu, posebice djelatnicima obavjesnih sredstava, koji će svojim izvješćem popratiti ovo imenovanje.

Koristim prigodu već sada čestitati mons. Križiću na ukazanom povjerenju i od srca zahvaliti što je prihvatio biti naš novi nadpastir, pa mu već danas iskazujemo svoju naklonost i odanost uz riječi srdačne dobrodošlice u Grad sv. Dujma.

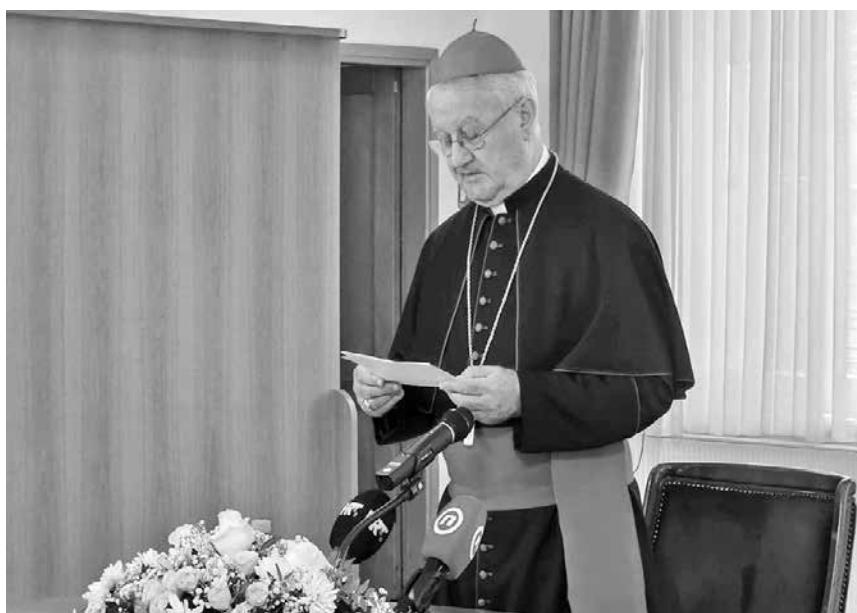
Ovdje će skupa s klerom i povjerenim pukom „moći otkrivati ljepotu crkvenosti, bogatstvo otajstava, te sklad zajedništva“ kako je svojevremeno zborio mons. Križić kod preuzimanja biskupije u Gospiću prije sedam godina. Blagoslovljen koji dolazi u ime Gospodnje!

✠ Želimir Puljić, Apostolski upravitelj
Splitsko-makarske nadbiskupije

Split, 8. rujna 2023.

Obraćanje mons. Zdenka Križića prigodom objave imenovanja splitsko-makarskim nadbiskupom

Nakon objave Apostolske nuncijature u Republici Hrvatskoj o imenovanju splitsko-makarskim nadbiskupom, dosadašnji gospicko-senjski biskup Zdenko Križić prigodno se obratio javnosti u Biskupsom ordinarijatu u Gospiću, 8. rujna 2023. godine.

Draga braćo svećenici, poštovani predstavnici medija!

Upriličili smo ovaj susret jer je danas u 12.00 sati Sveta Stolica službeno objavila vijest o mom imenovanju za splitsko-makarskog nadbiskupa, a to znači da će Gospicko-senjska biskupija uskoro dobiti novog biskupa.

Ja sam zahvalan papi Franji zbog povjerenja koje je imao u mene povjeravajući mi, poslije Zagrebačke, našu najveću nadbiskupiju, čija povijest datira od prvih stoljeća kršćanstva.

U poslušnosti sam prihvatio ovo imenovanje koje je i mene iznenadilo, prije svega zbog moje dobi, a poodmakla dob je redovito povezana s oslabljenim snagama i načetim zdravljem. S druge strane sam duboko svjestan da Isusov poziv nosi sa sobom imperativ da njegov učenik mora davati i trošiti svoj život ako ga želi sačuvati, pa će i ja nastojati, sa svojim skromnim snagama, davati se i trošiti u služenju braći i sestrama u novoj nadbiskupiji u koju me Providnost šalje.

Moje imenovanje za gospičko-senjskog biskupa bilo je obznanjeno na svetkovinu Marijina navještenja, kome je posvećena gospićka katedrala, a imenovanje za splitsko-makarskog nadbiskupa se obznanjuje na blagdan Marijina rođenja koji se posebno slavi u solinskom prasvetištu Gospe od Otoka. Svoju pastirsku službu sam stavio pod Marijinu zaštitu i njezin trajni zagovor.

Koristim odmah priliku da pozdravim svećenike, redovnike, redovnice i vjernike Split-sko-makarske nadbiskupije kojima dolazim s ljubavlju i iskrenošću srca. Ne mogu ne priznati da proživiljavam slično iskustvo koje je imao apostol Pavao kada je trebao poći u Korint kamo ga je Gospodin slao. On piše: „Ja pridoh k vama slab, u strahu i u veliku drhtanju“ (1Kor 2,3).

Tako se nekako osjećam i ja. Strah je prije svega u tome hoću li moći dati sve ono što Gospodin i Crkva Splitsko-makarske nadbiskupije od mene očekuje. Znam svoje slabosti, ali me jedino tješi istina da je Duh Sveti taj koji vodi Crkvu, i da ona stoji na čvrstoj Stijeni – Kristu, te da se od nas samo traži da budno slušamo njegov glas i neustrašivo idemo za Njim. Duboko sam svjestan da su u tom hodu naslijedovanja Njega mnogo važnija koljena nego stopala.

Isus je jasno rekao da su i ovce i janjci njegovi, a mi pastiri im trebamo samo služiti iskrena i čista srca. Ostaje mi da trajno molim Gospodina da to doista i bude njegovim srcem. Zato se iskreno preporučujem u molitve vjernicima moje nove biskupije i s njihovim molitvama računam, a oni su već postali dionici mojih svakodnevnih molitava.

Želim ovom prilikom od srca zahvaliti svećenicima, redovnicima i redovnicama Gospičko-senjske biskupije u kojoj sam djelovao više od sedam godina. Jako sam zavolio narod ove biskupije koji mi je prirastao srcu. Jednostavan i fin narod koji jako drži do svoje vjere i svoje Crkve, koji je kroz povijest puno propatio, ali se nikada nije predao.

Zahvaljujem svećenicima i redovnicima Gospičko-senjske biskupije na finoj suradnji i zauzetom pastoralnom radu, napose onima u Ordinarijatu jer smo živjeli kao jedna mala obitelj. Sve ih nosim u srcu i u molitvama.

Hvala svim časnim sestrama na teritoriju naše biskupije, a napose sestrama koje djeluju u Ordinarijatu biskupije. Koliko puta su me ganule svojim radosnim služenjem i požrtvovnošću, usprkos dobi i dobro načetom zdravlju. Nisu svjesne koliko su mi dragocjenih pouka svojim životom podarile!

Hvala i svim drugim suradnicima: kako onima u Ordinarijatu tako i onima u pastoralu, a to su katehete i katehistice, učitelji u vjeri.

Hvala i svim civilnim institucijama na teritoriju naše biskupije s kojima sam uvijek imao izvrsnu suradnju u svim selima, općinama i gradovima.

Hvala i vama medijskim djelatnicima na vašem izvještavanju o životu Crkve u Gospicko-senjskoj biskupiji koji su bili, u ogromnom dijelu, vrlo objektivni i dobromanjerni.

Zahvalan sam svima koji su molili i koji će moliti za mene da i u novoj sredini ispunim Božja očekivanja. Osjećam da apostol Pavao i meni danas upućuje onaj imperativ poziva koji je jednom uputio biskupu Timoteju: „Čuvaj vjeru i dobru savjest“ (1Tim 1,19). To mi je iskrena želja. Neka mi Njegova milost u tome pomogne.

Žar u srcu, noge na putu (usp. Lk 24, 13-35)

Poruka pape Franje za 97. Svjetski dan misija 2023. (22. listopada 2023.)

Nemoguće je istinski susresti uskrslog Isusa, a da se ne izgara od želje da se svima govori o tome. Stoga su prvo i glavno bogatstvo poslanja oni koji su, u Svetome pismu i u euharistiji, prepoznali Krista uskrslog i koji nose u srcu njegov plamen i u pogledu njegovo svjetlo. Oni mogu svjedočiti o životu koji nikad ne umire, pa i u najtežim situacijama i u trenucima najveće tame.

Draga braćo i sestre!

Ove sam godine za Svjetski dan misija izabrao temu nadahnutu izvješćem o učenicima iz Emausa, iz Lukina Evandjela (usp. 24,13-35): »Žar u srcu, noge na putu«. Ta su dva učenika bila zbunjena i razočarana, ali susret s Kristom u Rijeći i u razlomljenom Kruhu probudio je u njihovu srcu ushit da ponovno krenu put Jeruzalema i navijeste da je Gospodin doista uskrsnuo. U tom evandeoskom izvješću duboku promjenu kod učenikâ vidimo iz nekih sugestivnih slika: *žar u srcu* zbog Pisama koje je Isus tumačio, *otvorene oči* kojima ga prepoznaju i, kao vrhunac, *noge na putu*. Razmišljajući o ta tri vida, koji opisuju putovanje učenikâ misionarâ, možemo obnoviti svoj žar prema evangelizaciji u današnjemu svijetu.

1. Žar u srcima »dok nam je otkrivao Pisma«. Božja riječ prosvjetljuje i preobražava srce u poslanju.

Na putu iz Jeruzalema do Emausa, srca dvojice učenika bila su obuzeta žalošću – što se vidjelo na njihovim licima – zbog smrti Isusa, u kojega su povjerovali (usp. r. 17). Suočeni s neuspjehom razapetog Učitelja, njihova se nada da je On Mesija srušila (usp. r. 21).

I gle, »dok su tako razgovarali i raspravljadi, približi im se Isus i pođe s njima« (r. 15). Kao na početku poziva učenikâ tako i sada, u času njihove izgubljenosti, Gospodin preuzima inicijativu: pristupa svojima i hoda uz njih. U svom velikom milosrđu, On se nikada ne umara biti s nama, usprkos našim pogreškama, sumnjama, slabostima, usprkos žalostima i pesimizmu koji nas dovode do toga da postajemo »bezumni i srca spora« (r. 25), malovjerni.

I danas, kao i nekoć, Gospodin je blizu svojim učenicima misionarima i hoda uz njih, posebno kad se osjećaju izgubljenima, obeshrabrenima, prestrašenima pred otajstvom bezakonja koje ih okružuje i želi ih ugušiti. Stoga, »ne dopustimo da nam se ukrade nada!« (Apost. pob. *Evangelii gaudium*, 86). Gospodin je veći od naših problema, poglavito kad na njih nailazimo u naviještanju evanđelja svijetu, zato što je to poslanje, u konačnici, njegovo, a mi smo samo njegovi ponizni suradnici, »beskorisne sluge« (usp. *Lk* 17,10).

Izražavam svoju blizinu u Kristu svim misionarima i misionarkama u svijetu, posebno onima koji prolaze kroz teške trenutke: predragi, uskrslji Gospodin je uvijek s vama i vidi vašu širokogrudnost i žrtve koje činite u evangelizacijskom poslanju u dalekim krajevima. Nije svaki dan u životu obasjan suncem, ali uvijek imajmo na pameti riječi koje je Gospodin uputio svojim prijateljima prije muke: »U svijetu imate muku, ali hrabri budite – ja sam pobijedio svijet!« (*Iv* 16,33).

Nakon što je slušao dvojicu učenika na putu za Emaus, uskrslji Isus "počevši... od Mojsija i svih proroka, protumači im što u svim Pismima ima o njemu" (*Lk* 4,27). Tada se u srcima učenika ražario plamen, te su se na kraju povjerili jedan drugome: "Nije li gorjelo srce u nama dok nam je putem govorio, dok nam je otkrivao Pisma?" (r. 32). Isus je živa Riječ, jedina koja može zapaliti, prosvijetliti i preobraziti srce.

Tako možemo bolje razumjeti ono što je rekao sveti Jeronim: »Ne poznavati Pisma znači ne poznavati Krista« (*In Is.*, Proslov). »Bez Gospodina koji nam otvara pamet nemoguće je duboko razumjeti Svetu pismo. No vrijedi i suprotno: bez Svetoga pisma događaji Isusova poslanja i njegove Crkve na ovome svijetu ostaju nerazumljivi« (Apostol. pismo *Aperuit illis*, 1). Zato je poznavanje Svetoga pisma važno za kršćaninov život i još važnije za navješćivanje Krista i njegova evanđelja. Što se, uostalom, prenosi drugima ako ne vlastite ideje i planove? I može li ikad hladno srce zapaliti srca drugih?

Dopustimo zato da nas uvijek prati uskrslji Gospodin koji nam tumači značenje Svetog pisma. Pustimo da On zapali naša srca, prosvijetli nas i preobrazi, kako bismo mogli svijetu naviještati njegovo otajstvo spasenja snagom i mudrošću koji dolaze od njegova Duha.

2. Oči koje »se otvorile te ga prepoznaše« u lomljenju kruha. Isus u euharistiji je vrhunac i izvor poslanja.

Srca ražarena Božjom riječju nagnala su učenike iz Emausa da zamole tajanstvenog Putnika da ostane s njima jer je već padala večer. I dok su bili za stolom, oči su im se otvorile i prepoznali su ga kod lomljenja kruha. Ključnu ulogu u tome da su se učenicima otvorile oči imao je slijed radnji koje je učinio Isus: uzeo je kruh, blagoslovio ga, razlomio i dao njima. To su uobičajene geste glave kuće u židova, ali kad ih, milošću Duha Svetoga, čini Isus Krist one dvojici sustolnika dozivaju u pamet znamenje umnažanja kruhova i prije svega znak euharistije, sakramenta Žrtve križa. Ali upravo u času u kojem prepoznaju Isusa u Onom koji lomi kruh »on im iščeznu s očiju« (*Lk* 24,31). Ta nam činjenica pomaže shvatiti bitnu stvarnost naše vjere: Krist koji lomi kruh postaje sad razlomljeni Kruh, koji se dijeli s učenicima i koji oni zatim blaguju. Postao je nevidljiv, zato što je sada ušao u srca učenika kako bi njihova srca usplamtjela još većim žarom, potaknuvši ih da bez oklijevanja ponovno krenu na put kako bi sa svima podijelili jedinstveno iskustvo susreta s Uskrslim! Tako je uskrslji Krist Onaj koji lomi kruh i istodobno Kruh koji se lomi za nas. Svaki je

učenik misionar, dakle, pozvan postati, poput Isusa i u njemu, zahvaljujući djelovanju Duha Svetoga, onaj koji lomi kruh i ujedno kruh koji se lomi za svijet.

U vezi s tim treba podsjetiti da je jednostavno lomljenje materijalnog kruha s gladnjima u Kristovo ime već samo po sebi kršćanski misijski čin. Tim više je lomljenje euharistijskog kruha, koji je sâm Krist, misijsko djelovanje *par excellence*, zato što je euharistija izvor i vrhunac života i poslanja Crkve.

Podsjetio je na to papa Benedikt XVI.: »Ljubav koju slavimo u sakramenu [euharistije], ne možemo zadržati za sebe. Ona po svojoj naravi zahtijeva da je priopćimo svima. Svijet je potrebit Božje ljubavi, susreta s Isusom Kristom i vjere u njega. Zbog toga euharistija nije samo izvor i vrhunac života Crkve, nego i njezina poslanja: „Autentično euharistijska Crkva jest misijska Crkva“« (Apostolska pobudnica *Sacramentum caritatis*, 84).

Da bismo donosili plod, moramo ostati sjedinjeni s njim (usp. Iv 15,4-9). A to se sjedinjenje ostvaruje svakodnevnom molitvom, osobito u *klanjanju*, u ostajanju u tišini u Gospodinovoj prisutnosti koji ostaje s nama u euharistiji. Njegujući s ljubavlju to zajedništvo s Kristom, učenik misionar može postati mistik na djelu. Neka nam srce uvijek žudi za Isusovim društvom, šapćući žarku molbu dvojice učenika iz Emausa, osobito kad se spusti večer: "Ostani s nama, Gospodine!" (usp. Lk 24,29).

3. Noge na putu, s radošću pričanja o Kristu Uskrslom. Vječna mladost Crkve koja je uvijek u izlasku.

Nakon što im se otvoriše oči te prepoznaše Isusa u »lomljenju kruha«, učenici »u isti se čas digoše i vratiše u Jeruzalem« (usp. Lk 24,33). Ova hitnja da se ide s drugima podijeliti radost susreta s Gospodinom pokazuje da »radost evanđelja ispunja srce i čitav život svakog onog koji susretne Isusa. Oni koji prihvate njegovu ponudu spasenja oslobođeni su od grijeha, žalosti, duhovne praznine i usamljenosti. Sa Isusom Kristom radost se uvijek iznova rađa« (Apostolska pobudnica *Evangelii gaudium*, 1). Nemoguće je istinski susresti uskrslog Isusa, a da se ne izgara od želje da se svima govori o tome. Stoga su prvo i glavno bogatstvo poslanja oni koji su, u Svetome pismu i u euharistiji, prepoznali Krista uskrslog i koji nose u srcu njegov plamen i u pogledu njegovo svjetlo. Oni mogu svjedočiti o životu koji nikad ne umire, pa i u najtežim situacijama i u trenucima najveće tame.

Slika "nogu na putu" još jednom nam doziva u pamet neprolaznu vrijednost *missio ad gentes*, poslanja koje je uskrsli Gospodin dao Crkvi da navijesti evanđelje svakoj osobi i svakom narodu, sve do kraja svijeta. Danas više nego ikada čovječanstvo, ranjeno tolikim nepravdama, podjelama i ratom, treba Radosnu vijest mira i spasenja u Kristu. Koristim zato ovu priliku da još jednom ponovim: »Svi imaju pravo primiti evanđelje. Kršćani imaju zadaću naviještati ga ne isključujući nikoga, ne kao oni koji nameću novu obavezu, nego kao oni koji dijele jednu radost, ukazuju na obzor ljepote i koji pozivaju druge na bogatu gozbu« (*isto*, 14). Misijsko obraćenje ostaje najvažniji cilj koji si moramo postaviti kao pojedinci i kao zajednica, budući da je »misijsko djelovanje paradigma svakog djelovanja Crkve« (*isto*, 15).

Kao što kaže apostol Pavao, Kristova nas ljubav obuzima i potiče (usp. 2 Kor 5,14). Ovdje je riječ o dvojakoj ljubavi: Kristovoj ljubavi prema nama, koja privlači, nadahnjuje i ražaruje našu ljubav prema njemu. I upravo ta ljubav Crkvu u izlasku čini uvijek mladom, a svi

njezini članovi imaju poslanje naviještati Kristovo evanđelja, uvjereni da On »za sve umrije da oni koji žive ne žive više sebi, nego onomu koji za njih umrije i uskrsnu« (r. 15). Svatko može pridonijeti ovom misijskom gibanju: molitvom i djelovanjem, novčanim prilogom i prinošenjem trpljenja i patnji, te vlastitim svjedočenjem. Papinska misijska djela su povlašteno sredstvo za promicanje te misijske suradnje na duhovnoj i materijalnoj razini. Zato su prilozi koje se prikuplja na Svjetski dan misija namijenjeni Papinskom misijskom djelu za širenje vjere.

Hitnost misijskog djelovanja Crkve podrazumijeva, dakako, sve tješnju misijsku suradnju svih njezinih članova na svim razinama. To je bitan cilj sinodskog puta kojim Crkva kroči s ključnim riječima *zajedništvo, sudjelovanje, poslanje*. To zasigurno nije izraz zaokupljenosti Crkve samom sobom; to nije plebiscit kojim se odlučuje, kao u nekom parlamentu, što treba vjerovati i provoditi u djelo a što ne, u skladu s preferencijama ljudi. Naprotiv, riječ je o tome da kao i učenici iz Emausa krenemo na put, slušajući Uskrsloga Gospodina, koji uvijek dolazi među nas da nam tumači značenje Pisma i da lomi kruh za nas kako bismo, snagom Duha Svetoga, mogli nastaviti njegovo poslanje u svijetu.

Kao što su ta dvojica učenika isprirovjedila ostalima što im se dogodilo na putu (usp. Lk 24,35), tako će i naš navještaj biti radosno pripovijedanje o Kristu Gospodinu, o njegovom životu, muci, smrti i uskrsnuću, o čudesima koje je njegova ljubav izvela u našemu životu.

Krenimo, dakle, prosvijetljeni susretom s uskrslim Gospodinom i oduhovljeni njegovim Duhom! Krenimo sa žarom u srcu, otvorenih očiju i s nogama na putu, da Božjom riječju zapalimo srca drugih, da otvorimo njihove oči Isusu Euharistijskom i pozovemo sve da zajedno kročimo putem mira i spasenja koje je Bog dao čovječanstvu u Kristu.

Sveta Marija od Puta, Majko Kristovih učenika misionara i Kraljice misija, moli za nas!

Rim, Sveti Ivan Lateranski, 6. siječnja 2023.,
svetkovina Bogojavljenja

Izdaje:
Provincijalat
Provincije Presvetoga Srca Isusova
školskih sestara franjevaka Krista Kralja
21000 Split, Lovretska 9
Tel.: 021/ 319-805
Faks: 021/ 319-358

E-mail:
skolske-sestre-franjevke@st.ht.hr

web:
skolske-sestre-franjevke.hr

Odgovara:
s. Lidija Bernardica Matijević

Uredništvo:
s. Marina Fuštar
s. Natanaela Radinović
s. Mirjana Puljiz

Naslovница:
s. Karolina Bašić

Oblikovanje:
Silvio Družetić

Tisk:
Jafra-print d.o.o.

